Բ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 596 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 26 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1885 (Ն. Տ.) 7 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1886 1 ՌԷՊԻ ԻՒԼ ԱԽԸՐ 1303

40 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

غلطەدە نورادونكيان خاننده (آرەولك)
غزتەسی ادارەسنە

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

es annonces sont reçues à l'EASTERN AGENCY
Karakeuy, Déirmén han

ԱՐԵՒԵԼՔ
Օ Ր Ա Գ Ի Ր
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արծաթ	200
» » Վեցամսեայ » »	100
» » Եռամսեայ » »	50
Գաւառաց » եւ տեղական թղթատարով՝ տարեկան » »	240
Գաւառաց համար եւ տեղական թղթատարով՝ վեցամսեայ » »	120
Օտար երկիրներ, տարեկան ֆրանք	58
» » վեցամսեայ »	26

Դուրս ղրկուած լրագրաց ճամբու ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է։ Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չ'տրուիր։

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ Կ'ԸՆԴՈՒՆՈՒԻՆ
ԻՍԹԸՐՆ ԷՃԷՆՍԻ
Գործակալութեան [illegible], Գարաքէօյ, Տէյիրմէն-խան

Կ. ՊՈԼԻՍ
ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 25 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺԱՄԱՎԱՃԱՌՈՒԹԻՒՆ

Ազգ. Ժողովը 1885 տարւոյ վերջին նիստն ըրաւ անցեալ ուրբաթ, թէ՛ Դիւանին և թէ՛ անդամոց կողմէ մասնաւոր խնամ տարուելով որպէս զի ապարդիւն մնար այն, ինչպէս մեծ մասն այն նիստերու որք տեղի ունեցան բովանդակ տարւոյն մէջ։

Միշտ գիտուած է թէ Ազգ. Ժողովը իւր ժամանակին մեծագոյն ու լաւագոյն մասը կը զոհէ այնպիսի գործողութեանց ու վիճաբանութեանց որք սոսկ ձեւային կամ կանոնական են։ Նիստեր կ'անցնին սրբագրութեամբ այնպիսի նիստերու ատենագրութեանց, յորս իրական գործ մը չէր կատարուած արդէն։

Անցեալ ուրբաթ այնպէս չէր բոլորովին։ Նոյմ. 1ի նիստն, որուն ատենագրութիւնը պիտի վաւերացուէր, եղած էր յոյժ կարեւոր նիստ մը։ Հիմնական որոշումներ տրուած էին անոր մէջ։ Ուստի, երբ Մակար կաթողիկոսի մերժման սակաւաթիւ կուսակիցք խնդրեցին դիտողութիւններ ընել այնպիսի նիստի մը ատենագրութեան վրայ, սկզբամբ ոչինչ կրնար առարկուիլ անոնց ընթացքին։ Ո՛չ ոք կրնար ըսել թէ ատենագրութիւնը խեղաթիւրուած էր. զի Ազգ. Ժողովոյ Ատենադպիրն, որ գլխաւորապէս պատասխանատու է ատենագրութեանց ճշդութեան համար, ջերմագոյն ջատագովն եղած էր մերժման Վեհ. Մակար Սրբազանի կաթողիկոսութեան։

Բայց և այնպէս, նոյմ. 1ի նստին ատենագրութեան վրայ եղած դիտողութեանց մէջ նշանակելի ինչ ինչ հետաքրքրաշարժ կէտեր կային։

Փափազեան էֆէնտի և կաթողիկոսական խնդրոյն մէջ նմա համամիտ Երեսփոխանք ոմանք շատ վշտացեր էին որ հոկտ. 25ի «Ժողովրդային ցոյց» կոչուած դաւեշտը նշանակուած չէր Ժողովոյն ատենագրութեան մէջ։ Ցաւած էին նաեւ տեսնելով թէ Ազգ. Ժողովոյն ատենագրութիւնն Ոստիկանութեան մօտենալ մը չէր փոխուած, յորում մի առ մի արձանագրուէին փողոցներու մէջ ձերբակալուած ամեն անզգոյշ մարդիկ որք հայ ազգութեան կը պատկանին։ Ո՞վ պիտի համարձակէր ուրանալ թէ այս նշանաւոր դէպքեր Հայ Ազգին ժամանակակից պատմութեան մէջ դարագլուխ մը կը կազմեն։ Փափազեան էֆէնտի խորապէս վշտացած էր ուրեմն տեսնելով թէ այնպիսի կարեւոր եղելութիւններ չէին պատմուած Ազգ. Ժողովոյն ատենագրութեան մէջ, որ, նո՛ր յայտնութիւն, Հայոց ապագայ Պատմութեան գլխաւոր աղբիւրը լինելու սահմանուած է եղեր։

Ինչ որ մեր ուշադրութիւնը կը գրաւէ՝ այս դիտողութեանց անտեղութիւնը կամ անկարեւորութիւնը չէ։ Վարչութեան վսեմ. Ներկայացուցիչը կատարեալ իրաւամբ բացատրեց թէ այնպիսի արտաքին դէպքեր, մինչեւ իսկ եթէ ստոյգ լինին, տեղ չեն կրնար ունենալ Ազգ. Ժողովոյն ատենագրութեան մէջ, որ Հայոց Ազգին Պատմութիւնը չէ, այլ պարզապէս Ազգ. Ժողովոյ խորհրդակցութեանց և քուէարկութեանց մէկ արձանագրութիւնն։ Հայոց ապագայ պատմաբանն, եթէ երբեք կարեւոր համարի նշանակել այս կարգի դէպքեր, անոնց նկարագրութիւնը պիտի գտնէ ժամանակին հայլրագրաց մէջ։ Պիտի տեղեկանայ, օրինակի համար, թէ ինչպէս, յամին շնորհաց 1885, մի քանի յուսահատ Երեսփոխանք, ընկերակցութեամբ մի քանի դատարկապորտ անձանց, փորձ մը փորձեր են ժողովրդային ցոյց մը յարուցանելու ընդդէմ Վեհ. Մակար Սրբազանի կաթողիկոսութեան, և թէ ինչպէս այդ փորձ խղճալի կերպիւ ի դերեւ ելեր է թէ՛ ի Կ. Պոլիս և թէ՛ ի գաւառս։ Նաեւ պիտի տեղեկանայ թէ ինչպէս, նոյն թուականին, Կ. Պոլսոյ Ոստիկանութիւնն ամենայն բարեկարգութեամբ ու պարտաճանաչութեամբ իւր պարտքը կը կատարէ եղեր, գո՛նէ 24 ժամ վար դնելով փողոցներու մէջ խռնող և հասարակութեան միտքը պղտորել ուզող քանի մը բախտախնդիրներ, «յաճախորդ չունեցող դրավաճառ» լինին անոնք, թէ «բաժանորդ չունեցող խմբագիր»։

Ասոնք չեն սակայն որ կը գրաւեն մեր ուշադրութիւն։ —Մեք դիտողութեան արժանի կը համարենք այն ոգին միայն, որ կը մղէ Փափազեան էֆէնտին և համախոհները՝ պահանջելու որպէս զի այդ կարգի աննշան եղելութեանց ազգային կարեւորութիւն մ'ընծայուի, Ազգ. Ժողովոյ ատենագրութեան մէջ նշանակուին, Պատմութեան մէջ անցնին, ևն։ Մեք չենք կրնար գովելի գտնել այդ ոգին, որ կը ցուցնէ թէ մեր ազգային գործիչք ոմանք ոչինչ սովրած և ոչինչ մոռցած են դեռ։ Նոքա կ'ուզեն քաջալերել «ժողովրդային ցոյց»երն, այսինքն՝ ազգային գործոց մէջ ճնշման և անկարգութեան բախտախնդիր հեղինակները, պատուաւոր տեղ մը անոնց տալով ի շարս ազգային տարեգրութեանց։ Բաւ չեն համարիր որ ընդհանուր քուէարկութեան սկզբունքով ընտրեալ Ազգային Երեսփոխանական Ժողով մը, իւր 140 անդամներով, վերին հսկողութիւնն ունենայ փոքրիկ ժողովրդի մը հանրային գործոց մէկ փոքրագոյն մասին։ Կ'ուզեն որ անգործ դատարկապորտներ, ուր որ կան, գան խառնուին՝ ամենայն ագիտութեամբ ու անզգուշութեամբ՝ ա՛յնպիսի խնդրոց որք կը հաշուուին լինել Ազգին և Եկեղեցւոյն ամենաբարձր, ամենէն սրբազան, ամենէն նուրբ և ամենէն սուրբ խնդիրները։ Կ'ուզեն որ մեծ դժուարութեամբ ընտրուած Պատրիարքներ ու Վարչութիւններ բովանդակ Ազգին ամենէն ռամիկ մասին ծայրայեղութեանց նշաւակ լինին։ Հրաժարմունք, փոփոխութիւնք և ընտրութիւնք անպակաս լինին ազգային իշխանութեանց մէջ. —Թերեւս զի այս փոփոխմունք նպաստաւոր և շահաւոր են այն կերպ գործիչներու որոց կ'ակնարկենք։ Վերջապէս, երբ ի դէպս և յանդէպս կը յիշեն միշտ եւրոպական Խորհրդարանաց օրինակը, թուի թէ իրենց մեծ ճիգն է այս խեղճ ազգին ներքին վարչութեան մէջ մուծանել Ռոշֆոռի և Սգարսելիի գաղափարներ ու սովորութիւններ, տկարացնելով ամեն իշխանութիւն, ամեն հեղինակութիւն, և ռամկին գո՛յ ընել տրուած խօսքերը նշանաբան տալով Ազգին ու Եկեղեցւոյն։

Այս ձգտումներն են առասիկ զօրս, ինչպէս ուրիշ առիթներով, նաեւ այս անգամ ցաւ ի սիրտ կը նշմարենք որոշապէս Ազգ. Ժողովոյ ատենագրութեանց վրայ եղած դիտողութեանց մի մասին ներքեւ, և այդ ձգտումներն են զորս պարսաւելի կը համարինք։ Մեր համոզմամբ, պէտք չկայ այսչափ աղմուկի այն կարի սահմանափակ շրջանակի մէջ զոր Սահմանադրութիւնն յատկացուցած է մեր գործունէութեան։ Ինչ ինչ տեսակ գործեր, ինչ ինչ տեսակ պէտքեր կան, որոց յանձանձումը Սահմանադրութիւնը տուած է Ազգէն ընտրեալ մարմնոց։ Հոգ տանիլ պարտինք որպէս զի ըստ կարի արժանաւոր և խոհեմ մարդիկ անդամ ընտրուին այս մարմնոց, և անգամ մը զանոնք կազմելէ յետոյ, թող տալու ենք որպէս զի գործեն, ոյժ տալու ենք որպէս զի կարենան ունենալ ինչ ազդեցութիւն որ աշխարհի վրայ հնար է ձեռք բերել լոկ բարոյական միջոցներով. զգուշանալու ենք այս ազգային պաշտօնէութիւններն ու մարմինները անդէպ ցոյցերով տկարացնելէ, և ազգային մարմինք իրենք տալու են ազգային իշխանութիւններն յարգելու առաջին օրինակն։ Այս եղած է և է միշտ մեր ազգավարական սկզբունքը։ Այս է նաեւ այն միակ սկզբունքը զոր կրնանք ունենալ մեր ազգային, ընկերային և քաղաքական արդի պայմանաց մէջ։ Խեղճուկ և ազգամնաս հնարք մ'է անոնց կողմէ որք այլապէս դիրք չեն կրնար ունենալ հանրային գործոց մէջ՝ ընդդէմ գործել այդ սկզբան, ռամկավարական յաւակնութիւններ մուծանելով ազգային գործոց մէջ, և ժողովրդականութեան պղտոր ջուրը մէջ ձուկ որսալու ջանահնար լինելով։

Եւ երբ այս տեսակ գործիչք ազատասպարէզ գտնեն, ինչպէս Ազգ. Ժողովոյ վերջին նստին մէջ, զարմանալի չէ բնաւ որ Ժողովոյն բովանդակ գործառնութիւնք հոմանիշ դառնան ժամավաճառութեան։ Մեծ մեծ բառեր ու փայլուն պարբերութիւններ արտասանելու անդիմադրելի հրապոյրն ինչպէս զոհել անշուք, լուին, այլ դրական և արդիւնաւոր գործունէութեան մը, որ կիրք չի յուզեր, որ աղմուկ չի հաներ, որ ժողովրդականութիւն չի բերեր, այլ թերեւս ազգային հիմնական պիտոյից համապատասխանելու ոչ անկարեւոր արժանիքն ունենայ։ Խօշոր բառերը չե՞ն միթէ որ կրնան օր մը խօշոր տառերով, կամ՝ որ լաւագոյն եւս է՝ ոսկեղէնիկ տառերով արձանագրուիլ ազգային այն ապագայ Պատմութեան մէջ, որուն յօրինման այժմէն ա՛յնքան մեծ խնամ տանիլ կը թուին Տեարք Երեսփոխանք ոմանք, Ազգ. Ժողովոյն տալով ո՛չ միայն «սրճարանի», այլ նաեւ ազգային «կաճառի» մը հանգամանքն, —երբ անդին, մեր վարժարանաց մէջ, նոյն իսկ մեր երեսփոխանական ու վարչային մարմնոց զանցառութեամբ, ա՛յնչափ քիչ հոգ կը տարուի ուսման այս ճիւղին, որպէս ուրիշ ամեն ճիւղերուն։

Նոյմ. 1ի պատմական նստին մէջ Ժողովը որոշած էր, ստուար մեծամասնութեամբ քուէարկելով իւր Կաթող. Յանձնաժողովոյ մեծամասնութեան Տեղեկագիրը, թէ Խորհրդարանական Յանձնաժողովոյ մը յանձնուի պատրաստել Վեհ. Մակար Կաթողիկոսին մատուցանելի տեղեկագիրն, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին ընտրութեան եղանակին վրայ։

Ազգ. Ժողովոյ վերջին նստին մէջ ապարդիւն փորձ մ'եղաւ ջրելու Ժողովոյն այս նախորդ որոշումը, բաւ համարել տալով Կաթողիկոսական նախկին Յանձնաժողովոյ այս նկատմամբ ցարդ կատարած աշխատութիւններն։ Եթէ այնպէս որոշուէր, Ժողովը յոռի շրջանի մը մէջ պիտի իյնար. զի, մեր կարծեօք, եթէ Կաթող. Յանձնաժողովոյ արդէն յօրինած տեղեկագիրք բաւ լինէին խնդիրը կարգադրելու, Ազգ. Ժողովը նորէն նոյն խնդրով զբաղելու պէտք չէր ունենար վերջերս։ Կը ցաւինք որ ուրբաթ աւուր նստին ներկայ չէին բաւական թուով Երեսփոխանք, նախորդ որոշման գործադրմանը վրայ պնդելու և խնդիրը նոյն նստին մէջ իսկ աւարտելու համար։ Եթէ Ազգ. Ժողովը երբեք ի նորոյ պիտի զբաղի Կաթողիկոսական խնդրով, անտարակոյս հարկ պիտի զգայ նոր Յանձնաժողով մը կազմելու, որ, նախկին տեղեկագրաց ու խորհրդակցութեանց հետ ի հաշիւ առնլով նաեւ օգոստ. 3ի նշանաւոր դէպքը, (Մակար Կաթողիկոսին հաստատումը,) այս փոփոխեալ պարագայից համաձայն գործողութեան ծրագիր մը բերէ Ժողովին։ Բայց անցեալ ուրբաթ բաւ համարուեցաւ խօսիլ և վիճել ընդհանուր կերպիւ, առանց եզրակացութեան մը յանգելու, և գործը մնաց Նոր Տարւոյն։ Այս ժխտական արդիւնք ի հարկէ վշտալի էր, և Ս. Պատրիարք Հայրն արդար դիտողութեամբ մը յայտնեց զ'իւր վիշտ։ Մաղթենք որ Նոր Տարւոյն հետ նոր և աւելի գործնական ոգի մը ստանան մեր Ազգ. Ժողովոյ անդամք։ Ապա թէ ոչ, երկբայելու տեղի չկայ թէ գալ տարին ալ այս տարւոյ պիտի նմանի, և Հայոց Ազգ. Ժողովոյն բոլոր պատմութիւնը ժամավաճառութեան պատմութիւն մը պիտի դառնայ, յորում արդարեւ պիտի գտնուին խօշոր տառեր և խօշորագոյն բառեր, բայց ամենափոքր գործի մը հետքն իսկ ի զուր պիտի փնտռուի։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵԳԻՊՏՈՍ. Անգլիոյ մէջ նորէն զօրք կը պատրաստուի, Սուտանցւոց դէմ գործող անգլ. զօրավարաց առաջին հեռագրոյն վրայ զանոնք Եգիպտոս ղրկելու համար։ Կառավարութիւնը վերջերս վարձեց քանի մը շոգենաւեր։ Նաեւ Կարտնըրի 75 թնդանօթք կը պատրաստուին, անմիջապէս Եգիպտոս ղրկուելու համար։ Այս պատրաստութիւնք կը ցուցնեն թէ Նոր Մէհտիին յառաջխաղացութիւնը բաւական հոգ կը պատճառէ։

—Եգիպտոսի մէջ 72 000 արք յարմար գտնուած են զինուորական ծառայութեան, չունենալով ո՛և է հիւանդութիւն և ընտանեկան կապ։ Բայց անոնցմէ միայն 9,000ն ըստ օրինի պիտի մտնուին եգիպտական բանակին մէջ. յորմէ կը հետեւի թէ, զինուորական ծառայութիւնն Եգիպտոսի վրայ աւելի թեթեւ բեռ մ'է, քան ո՛ր և է եւրոպական երկրի վրայ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ. Կը յիշուի թէ, Կապան և Լէպլէպ էֆէնտիներուն Փիլիպէ մտնելուն վրայ, պուլկար պատգամաւորութիւնք հիւպատոսներուն ներկայանալով յայտարարած էին թէ ազգային Միութենէն չեն բաժնուիր։ Այս պատգամաւորութեանց միոյն պետն հետեւեալ յայտարարութիւնն ըրեր է Փիլիպէի ռուս հիւպատոս Պ. Իկէլտրոմի.

«Աղեքսանդր Բ. Կայսրը մեզ ըսաւ, Օպրուչէֆ զօրավարին միջոցաւ, թէ Ռումէլիի ուրոյն գոյութիւնն 3 կամ 4 տարիէն աւելի չպիտի տեւէ։ Զօրավարն յայտարարեց մեզ. «Պերլինի Վեհաժողովը բաժնեց զձեզ, Պուլկարներդ։ Բայց Ցարն 160,000 հրացան կը ղրկէ ձեզ. վարժութիւն ըրէք անոնցմով, որպէս զի, երբ ժամն հնչէ, կարենաք անոնց օգնութեամբ ձեռք բերել ձեր Միութիւնն և ազատութիւնը։» Լաւ. ժամն հնչած է արդ. մեք պարզապէս կը գործադրենք մեր Ազատարարին վերջին կամքն, և եթէ նորա յաջորդը կ'ընդդիմանայ մեր Միութեան, ընդդիմացած կը լինի իւր հօր վերջին կամքին։»

—Կ'ըսուի թէ Քաուլպարս ռուս զօրավարն, անդամ զինուորական յանձնախմբին, Աղեքսանդր Իշխանին մէկ ինքնագիր նամակը կը տանի Ցարին։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ. Թայմզին Վիեննայի Թղթակիցը կը հեռագրէ.

«Ստոյգ կը թուի հիմա թէ Յունաստան առ այժմ ո՛և է գործողութիւն չպիտի ընէ։ Հելլէն կառավարութիւնը դոյզն նահանջ մ'ըրաւ այն դիրքէն զոր ի սկզբան բռնած էր պուլկարական Միութեան խնդրոյն վրայ։ Պ. Տէլիեանի, Նոր շրջաբերական մ'ուղղելով Տէրութեանց, կը յայտարարէ թէ Յունաստան առարկութիւն չունի պուլկարական Միութեան. այլ միայն կը պնդէ որ եթէ Պուլկարիա մեծապէս պիտի ընդարձակի եւ ուժովնայ, յունական երկիրն եւ ազդեցութիւնն եւս համեմատապէս աւելնան։ —Հելլէն կառավարութիւնը պիտի շարունակէ իւր սպառազինութիւններ, առաջիկայ գարնան ամեն պատահականութեանց պատրաստ լինելու համար։ Բայց դիւանագիտութիւնը շատ չզբաղիր յունական խնդրով։»

ԲՈԼՈՆԱՑԻՔ. Բոլոնացւոց արտաքսումը Բրուսիայէն՝ շատ անհաճոյ պտուղներ տալու վրայ է։ Ի Վարշաւիա, Քրաքով, Լեմպերկ, ևն. շատ վաճառականք և գործարանապետք խօսք մէկ ըրած են վրէժ լուծելու համար, կտրելով ամեն յարաբերութիւն իրենց նախկին Գերմանացի և մանաւանդ Բրուսիացի թղթակցաց հետ, և իրենց հրամանները ղրկելով ուրիշ երկիրներու վաճառատանց։ Եւ այս տակաւին թուի լինել լոկ սկզբնաւորութիւնն շարժման մը, որ կ'երեւի թէ շատ պիտի զօրանայ, բովանդակ բոլոնացի ազգին այժմեան գրգռեալ վիճակին մէջ։

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ. Բէշդի առաջին քաղաքն է որ օրինական փոխարինութիւն մը կ'ընէ անիրաւապէս դատապարտեալ անձանց։ Բէգէլէս անուն անձ մը, իբրեւ մարդասպան դատապարտեալ, իւր բանտարկութեան բազմամեայ պայմանաժամը լրացնելու վրայ էր, երբ կը յայտնուի թէ թէ անմեղ է։ Կայսերական Ընդհանուր Դատախազն հրամայեց անմիջապէս արձակել զնա, և Զէկէտին քաղաքին Ընդհանուր Դատախազը դատապարտեց խեղճ մարդուն վճարելու 600 ֆիորին ի հատուցում բանտարկեալ մնալուն ծախուց, նաեւ 1,500 ֆիորին գործէ ետ մնալով կրած վնասուն, նիւթական թէ բարոյական։

ՇՌԱՅԼ ԹԱԳԱՒՈՐ. Պավարիոյ Լուի թագաւորը շատ շռայլ և անխոհեմ մարդ մ'է։ Մեծամեծ շէնքեր կը կանգնէ. երաժշտութեան վրայ մեծ սէր ունի. Օբէրաներ լինել կ'ուտայ. դերասաններ և ուրիշ կարգի արարածներ ալ կը պահէ, առանց բնաւ փոյթ ունենալու իւր ելեւմտից անձուկ վիճակին վը-

—)(5)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԵՐՆ

ՄԱԹԻԱՍ ՍԱՆՏՈՐՖ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Ա.

ՈՒՂԵՒՈՐ ԱՂԱՒՆԻ

Սարքանի և Զիրոն իսկոյն վար վազեցին, և Բարձին զառիվայրներն իջնելով, շատ մը փողոցակներէ անցան, որք Բիացա Տէլլա Լէնեա հրապարակը կը յանգին։ Անդ իրենց բռնելիք ուղղութիւնը ճշդեցին, որպէս զի դիւրաւ կարենային գտնել քաղաքին արեւելեան թաղը կազմող տուներուն ջոկը։

Երբոր երկու մեծ պողոտայից կցուած տեղն հասան, այն է Քորսո Սթատիոնի, որ հանրային պարտէզը կը տանի, և Աքուէտոթթոյի, որ գեղեցիկ ծառուղի մ'է և Բօսքէթթոյի գարեջրանոցը կը տանի, երկու բաղդախնդիրք վարանիլ սկսան ճիշդ ուղղութիւնը գտնելու համար։ Աջակո՞ղմ պարտէին երթալ թէ ձախակողմ։ Բնազդաբար աջակողմն ընտրեցին՝ որոշելով մի առ մի զննել ծառուղւոյն բոլոր տուներն, որոց վրայ բարձրացած տեսեր էին հողմացոյցը։

Այսպէս Աքուէտոթթոյի տանց տանիքները դիտելով յառաջ կ'երթային, առանց գտնելու իրենց փնտռածն։ Երբոր ծառուղւոյն ծայրը հասան.

—Աւասի՛կ, գոչեց Զիրոն հողմացոյց մը ցուցնելով, զոր հովը կը ճռնչեցնէր իւր երկաթէ բունին վրայ, և տակի մանսարդին լուսամուտին շուրջն ալ քանի մ'աղաւնիք կը թռչտէին։

Ուստի չէին կրնար սխալած լինիլ, ուղեւոր աղաւնին հոն մտած էր։

Տունն համեստ երեւոյթ մ'ունէր։

Սարքանի՝ մօտակայ խանութներուն հարցնելով՝ իսկոյն իմացաւ ինչ որ գիտնալ կ'ուզէր։

Այն տուն, քանի տարիներէ ի վեր, Լատիսլաս Զաթմար կոմսին սեփականութիւնն ու բնակարանն էր։

—Ո՞վ է այդ Զաթմար կոմսն, հարցուց Զիրոն, առանց բան մը հասկնալու այս անունէն։

—Զաթմար կո՛մսն է, պատասխանեց Սարքանի։

—Բայց կրնանք թերեւս հարցնելով իմանալ . . .։

—Ետքի թող մնայ, չշտապենք։ Այսպիսի գործոց մէջ խոհեմութիւն ու համբերութիւն պէտք է։ Այժմ մեր պանդոկն երթանք։

—Այո՛ . . . ճաշի ժամանակ է անոնց համար՝ որ իրաւունք ունին ճաշելու, ըսաւ Զիրոն հեգնաբար։

—Եթէ այսօր չճաշենք, պատասխանեց Սարքանի, կարելի է որ վաղը ճաշենք։

—Ո՞ւր . . .

—Ո՞վ գիտէ, Զիրո՛ն, թերեւս Զաթմար կոմսին տունը։

Եւ յամրաքայլ իրենց օթեւանն հասան, որ տակաւին շատ թանկագին էր իրենց համար, որովհետեւ չէին կրնար իրենց սենեկին վարձը վճարել։

—Հոն անակնկալ բան մը կ'սպասէր իրենց . . .։ Նամակ մ'եկած էր Սարքանիի հասցէին, և մէջն երկու հարիւր ֆիորինոց դրամատոմս մը կար, հետեւեալ խօսքերով.

«Աւասիկ վերջին դրամը զոր կուտամ ձեզ։ Սիկիլիա վերադառնալու համար բաւական է։ Չուեցէք, և մէկ մ'ալ չլսեմ ձեր խօսքը։ Սիլաս Թորոնթալ։»

—Կեցցէ՛ Աստուած, գոչեց Զիրոն, սեղանաւորն յոյժ յարմար ժամանակ յիշեր է քեզ։ Ստուգիւ պէտք չէ երբէք յուսահատիլ այդ սեղանաւորներէ։

—Իմ ալ կարծիքս է, պատասխանեց Սարքանի։

—Ըսել է թէ այդ ստակը Թրիէստէն չուելու պիտի գործածես։

—Ո՛չ, հոն մնալու։

◆

ՄԱԹԻԱՍ ՍԱՆՏՈՐՖ ԿՈՄՍ

Հունգարացիք այն Մաճառներն են, որք քրիստոնէական թուականին իններորդ դարուն միջոցներն եկան գրաւեցին այդ երկիր։ Այժմ Հունգարիոյ բովանդակ ժողովրդեան երրորդ մասը կը կազմեն, այն է հինգ միլիոն հոգիէն աւելի։

Թէ՛ սպանիական, եգիպտական կամ թաթար ցեղէ սերած լինին, թէ՛ Ատտիլայի հոներէն կամ հիւսիսային ֆինլանտացիներէն, փոյթ չէ։ Դիտելու բանն այս է մանաւանդ թէ Սլաւ չեն, Գերման չեն, և հաւանաբար չեն ալ ուզեր լինիլ։

Ուստի պինդ պահած են իրենց կրօնքն, և ջերմ կաթոլիկ մնացած են մետասաներորդ դարէն ի վեր, յորում ընդունեցին քրիստոնէական հաւատքն։ Ասկէ զատ, իրենց հին լեզուն կը խօսին տակաւին, մայր լեզու մը քաղցր, և ներդաշնակ, ո՛չ գերմանականին չափ ճոխ, այլ առաւել կտրուկ, առաւել ազդու, վերջապէս լեզու մը, որ չորեքտասաներորդ մինչեւ հնգետասաներորդ դար լատիներէնին տեղն անցաւ օրինաց և հրամանագրոց մէջ, և ապա ազգային լեզու եղաւ։

1699 թուին, Քարլովիցի դաշնագրութեամբ, Հունգարիա և Թրանսիլվանիա Աւստրիական սեփականութիւն եղան։

Քսան տարի յետոյ կայսերական հրովարտակ մը կը յայտնէր թէ Աւստրո-Հունգարիոյ երկիրներն անբաժան պիտի մնան միշտ։ Եթէ արու զաւակ չլինէր, աղջիկը պիտի կրնայ յաջորդել գահուն՝ անդրանկութեան կարգաւ։ Եւ այս օրինաց շնորհիւ 1749 ին Մարիա-Թերեզա յաջորդեց իւր հօր, Կարոլոս Զ. ի, որ Աւստրիոյ տան արական ճիւղին վերջին շառաւիղն էր։

Հունգարացիք հարկադրեցան հնազանդիլ, բայց հարիւր յիսուն տարի անցնելէ ետքն ալ տակաւին շատ Հունգարացիք կը տեսնուէին ամեն աստիճանէ և դասակարգէ, որք ո՛չ վաւերացեալ հրովարտակը կ'ընդունէին, ո՛չ Քարլովիցի դաշնագրութիւնն։

Այն ժամանակներն, ուր այս պատմութիւն կ'սկսի, ազնուատոհմ Մաճա՛ռ մը կար, որոյ համայն կեանք այս երկու զգացմանց մէջ կը բովանդակէր. անհաշտ ատելութիւն գերմանաց դէմ, իւր երկրին վաղեմի անկախութիւնը վերստանալու յոյս։ Իւր պատանեկութեան ժամանակ ծանօթացած էր Քոշութի. և թէպէտ իւր ազնուականութեանն ու ստացած դաստիարակութեան պատճառաւ կը տարաձայնէր անկէ քաղաքական կարեւոր խնդրոց վրայ, բայց եւ այնպէս կ'սքանչանար այն հայրենասէր մարդուն վեհանձնութեան վրայ։

Մաթիաս Սանտորֆ կոմսը, Թրանսիլվանիոյ Ֆակարաս գաւառին նահանգներէն միոյն մէջ ազնուապետական հին դղեակ մը կը բնակէր։ Թրանսիլվանեան Վալաքիայէն բաժնող արեւելեան Կարպաթներուն հիւսիսային գօտիներէն միոյն վրայ կանգնեալ այդ դղեակ, իւր վայրագ արձանացեալ գոռոզութեամբ կը կենար այն ահաւոր լերան գօտւոյն վրայ, իբրեւ գերագոյն ապաստան մը, ուր դաւադիրք կրնային համախմբիլ մինչեւ ցվերջին ժամ։

Մօտակայ հանքեր, լի երկաթի և պղնձի առատ մետաղներով, ճարտարապէս շահագործեալ, մեծագումար հասոյթ կը բերէին Արթէնաքի դղեակին տիրոջ։ Այդ դղեակին սեփականութիւնն էր Ֆակարաս նահանգին մէկ մասն, որոյ բնակչաց թիւն եօթանասուն-երկու հազարի կը հասնէր։ Սոքա քաղաքացիք և գիւղականք, անսահման երախտագիտութիւն ու անձնուիրութիւն ունէին Սանտորֆ կոմսին նկատմամբ, փոխարէն այն ամեն բարեաց զոր ըրած էր և կ'ընէր միշտ երկրին մէջ։ Այս պատճառաւ Արթէնաքի դղեակը մասնաւոր հսկողութեան մը ներքեւ էր Վիեննայի Հունգարական դիւանին կողմէ, որ կատարելապէս անկախ է պետութեան ուրիշ նախարարութիւններէն։ Սանտորֆ կոմսին գաղափարները ծանօթ էին կառավարութեան, որ թէպէտ անհանգիստ չէր ըներ զայն, բայց կասկածի մէջ էր միշտ։

Մաթիաս Սանտորֆ երեսուն-հինգ տարու էր յայնժամ։ Հասակը, թէ և միջակէն քիչ մը բարձր, մկանային մեծ զօրութիւն կ'արտայայտէր։ Լայն ուսերու վրայ կը հանգչէր իւր ազնիւ ու սէգ գլուխ։ Կարմրագոյն և քիչ մ'ալ քառակուսի դէմքը մաճառական ճշմարիտ տիպը կը ներկայացնէր իւր ամենայն հարազատութեամբ։ Իւր շարժմանց ոգեւորութիւնը, խօսքերուն յստակութիւնը, աչերուն անվեհեր բայց հանդարտ նայուածքն, արեան եռանդուն շրջանն, որ թեթեւ սարսուռ մը կը հաղորդէր ռունգերուն և բերնին խորշերուն, շրթանց սովորական ժպիտն, որ սրտին բարութեան անժխտելի նշանն էր, խօսքերուն և շարժմանց զուարթութիւնն անկեղծ և ազնուասիրտ բնութեան մը յայտարարներն էին։ Գիտուած է թէ մեծ նմանութիւն կայ Ֆրանսացւոց և Մաճառաց միջեւ։ Սանտորֆ կոմսը կենդանի ապացոյցն էր այդ նմանութեան։

(Շարունակելի)

բայ։ Գործն այն վիճակի հասած է որ Թագաւորին պարտատէրները բարձրաձայն դրամ կը պահանջեն․ դատաւորներէ վճիռներ ձեռք բերած են, և կը սպառնան Պալատան գոյքերն և կալուածները գրաւել։ Այս անհաճոյ անպատեհութեանց առաջքն առնլու համար, Լուի Թագաւորին գերդաստանին անդամք ընտանեկան խորհուրդ մը կ'ընեն այս շաբթու, և կը կարծուի ընդհանրապէս թէ դժընդակ կացութեան իբրև միակ ելք Լուի Թագաւորին հրաժարականը պիտի խնդրուի, և նա ալ՝ պարտատէրներէն ձանձրացած՝ պիտի տայ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ․ Կայսրութեան Գերագոյն Ատեանն, ի Լայբձիկ, երկամեայ բանտարկութեան դատապարտեց Օքուլին անուն չաքարավաճառ մը, Լոնտոնէ բերել տալուն և Գերմանիոյ մէջ ցրուելուն համար [illegible] և [illegible] անուն գերմաներէն երկու յեղափոխական թերթերն, որք, ի մէջ այլոց, իրենց ընթերցողները կը դրդեն սպաննել Վիլհելմ Կայսրն և Գերմանիոյ միւս վեհապետները։ Օքուլին արդէն ընկերվարութեան յարած մարդ մ'է, և 1878 ին յատկապէս Լոնտոն գնացեր է եղեր՝ Անիշխանութեան տեսական վարդապետութիւնն և գործնական կիրառութիւնը սորվելու։

«ՓՐԿՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱԿԸ»․ Կը յիշուի թէ Անգլիոյ մէջ ի լոյս եկած և ուրիշ քաղաքական երկրաց մէջ ծաւալած է «Փրկութեան Բանակ» անուն նոր աղանդ մը, որ ունի իր «զօրավար» և իր «սպաներ» և «զօրագունդեր», հոգւոյ փրկութեան գործին Սատանայի դէմ ճշմարիտ պատերազմի մը և հաւատացելոց ալ ճշմարիտ բանակի մը երեւոյթը տալով։ Պ. Պութհ, Բանակին զօրավարն, հրատարակեց 1885 տարւոյ տեղեկագիրն, յորմէ կը տեսնենք թէ նոյն տարին 76,168 անգլ. ոսկի հանգանակուեր է ինպաստ պատերազմին, որ յաջողապէս յառաջ կը տարուի եղեր։ Բանակն 1884 ին Անգլիոյ մէջ ունէր 637 զօրախումբ և Անգլիայէն դուրս 273 զօրախումբ, գումար՝ 910։ 1885 ին Անգլիոյ մէջ կային 802 զօրախումբ և Անգլիայէն դուրս 520, գումար 1,322։ Աւելորդ է բացատրել թէ «զօրախումբ» իւրաքանչիւր քաղաքի «Փրկութեան Բանակին» հետեւողները կը նշանակէ, և այս վիճակագրէ կ'երեւի թէ Բանակն ուրիշ շատ տեղեր ալ տարածուեր է տարւոյս մէջ։ 1884 ին Բանակն ունէր 2,164 սպայներ, այսինքն քարոզիչներ և աղօթողներ, իսկ 1885 ին՝ 3,076։ 1884 ին 17,470 շաբաթական պաշտամունք տեղի ունեցեր են․ 1885 ին՝ 25,496։ Պ. Պութհ ինք շատ գործունեայ մարդ մ'է։ Իր սկզբունքն է՝ զինուորական կազմակերպութիւնն և կարգապահութիւնն ի կիր առնուլ հոգեւոր գործոյն մէջ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ. Ֆրանսա և Պելճիա համաձայնեցան նորոգելու դրամական միութիւնն, որուն համեմատ իրարու արծաթ դրամներն անխտիր պիտի գործածեն ըստ առաջնոյն։ Միութեան նորոգեալ պայմանագիրը դեկտ. 30ին հրատարակեցաւ։

ՀՈԼԱՆՏԱ. Հոլանտայի 1886 տարւոյ ելմտացոյցը քուէարկուեցաւ Խորհրդարանէն։ Ծախքն է 130,942,619 ֆիորին․ իսկ հասոյթք 117,866,065 ֆիորին։ Ելմտական Նախարարը նոր մաքսեր դրաւ՝ փայտի, քարիւղի, թէյի և պտղոց վրայ, որոցմէ մէկ միլիոն ֆիորինի հասոյթ կ'ակնկալուի։

Պ. ԿՐԷՎԻ. Պ. Կրէվի Ֆրանսայի վերայ իշխող միակ մարդն է, 60 տարիներէ հետէ, որ հասաւ իր պաշտօնավարութեան բնական վախճանին։ Իրմէ առաջ, 60 տարւոյ չափ միջոց մը, Ֆրանսայի վրայ իշխող ամեն անձինք, Թագաւոր, Նախագահ, Կայսր, անբնական եղանակաւ ինկած էին։ Լուի ԺԸ, յորմէ անմիջապէս առաջ Ֆրանսան կառավարող երկու վեհապետները, Նափոլէոն Ա և Լուի ԺԶ. գահազուրկ մեռած էին, 1824 ին վախճանեցաւ գահուն վրայ։ Բայց Լուի ԺԸ Թագաւորին յաջորդող Շարլ Ժ, և Լուի Ֆիլիփ և Նափոլէոն Գ աքսորման մէջ մեռան. Նախագահ Թիէր պարտաւորեցաւ պայմանաժամէն առաջ հրաժարիլ. նմանապէս Մարէշալ Մաք Մահոն։ Ուրեմն, 1824 էն ի վեր, միայն Պ. Կրէվի է որուն իշխանութիւնն յանկարծական չփոթութեամբ մը վերջ չէ գտած։ Ինչպէս իր պաշտօնավարութեան 7 ամաց մէջ հրաժարիլ չպարտաւորեցաւ, երկրորդ եօթնամեակին մէջ ևս վախ չկայ որ հրաժարի։ Միակ խնդիրն այն է թէ 78 տարու մարդ մը, որուն եօթնամեայ պաշտօն մը կը տրուի, պիտի կրնա՞յ ապրիլ մինչև 85 տարու։

ՊԵԼՃԻԱ. Պելճիա ցարդ ազատափոխանակութեան սկզբան համեմատ կը վարուէր օտար ազգաց հետ։ Բայց, հետեւելով գրեթէ շրջապատող մեծ և փոքր ազգաց, Ֆրանսայի, Գերմանիոյ և Հոլանտայի օրինակին, որք պաշտպան-դրութեան յարած են նորէն, ինք ևս նոյն կողմն յարելու հակումներ կը ցուցնէ։ Ընկերակցութիւններ կը կազմուին երկրին մէջ, գլխաւորապէս հողատէրներէ և ագարակաց վարձակալներէ բաղկացեալ, ոյժ տալու համար խորհրդարանական այն խմբակի, որ կը պահանջէ բարձր մաքսեր դնել օտար երկիրներէն բերուած հացային բերքերուն վրայ։ Նախարարներէն ոմանք ազատ-փոխանակութեան յարեալ կը մնան միշտ․ բայց ուրիշներ փոխած են իրենց սկզբունքներն, և մաքսերուն բարձրացման դատը կը փաստաբանեն։

ՓԱՐԻԶ. Ֆրանսայի Մայրաքաղաքին մէջ ոտքով քալել շատ վտանգաւոր դարձած է․ որովհետեւ այնչափ շատ են արշաւասոյր ընթացող կառքեր ու թրամուէյներ, որ բազմամբոխ փողոցներու մէջ քիչ մը անուշադիր կամ թուլաշարժ անձ մը անպատճառ ո՛ և է վտանգ՝ ծանր կամ թեթեւ՝ կրնայ կրել օր մը։ Վերջերս ծեր կանայք, տղայք և մինչև իսկ Թոնքինէ ողջամբ վերադարձած սպայ մը կառքերու անւոց ներքեւ մնալով մեռան։ Հետեւապէս, Բարիզեան նորագոյն նորութիւնն է՝ «Ապահովագրական Ընկերութիւն մ'ընդ դէմ փողոցային արկածներու»։ Ընկերութիւնը փողոցային արկածներու զոհ գնացողներուն դարմանումն յանձն կ'առնու․ կամ՝ եթէ մեռնին՝ անոնց ընտանիքին թոշակ կը կապէ, կամ գումար մը կը վճարէ մէկ անգամէն, տարեկան տուրք մ'առնլով բաժանորդներէն։ Իր պաշտօն պիտի լինի դատի ենթարկել այն կառքերու և ձիերու տէրերն որք կը պատճառեն այս արկածներ, և տուգանք առնուլ անոնցմէ։ Ասով կը յուսացուի վտանգները նուազեցնել և միանգամայն վտանգելոց օգնել։

ԿԱՂԱՆԴԻ ՆՈՒԷՐ

ՄԱՍԻՍ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթի առաջին տարին 1200է աւելի երեսներէ բաղկացեալ ստուար հատոր մ'է որ կը պարունակէ Ազգային, Քաղաքական, Տնտեսագիտական, Աշխարհագրական, Տեղագրական, Գիտական, Գրական և այլ ընտիր յօդուածներ, բազմաթիւ բանաստեղծութիւնք և նորավէպք ևն. ևն։

Կը ծախուի Արեւելք լրագրոյ խմբագրատունը, Ղալաթիա Նորատունկեան խան։

Գին 3 Մէճիտ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՆԵՐՍԷՍ-ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ներսէս-Վարժապետեան Ուսումնարանի ընկերութեան Մատենախումբն, անցեալ չորեքշաբթի Ազգ. Վարչութեան կողմէ իրեն եղած գրաւոր ցեկուցման վրայ, նոյն օր և երէկ ի նիստ գումարելով հետեւեալ որոշումները տուած է․

Ա․ Ներսէս-Վարժապետեան Ուսումնարանի ընկերութեան ինպաստ հանգանակութենէն ցարդ գոյացեալ պատրաստ դրամն յանձնել անմիջապէս Ղալաթիոյ Կեդր. Վարժարանի Խնամակալութեան, որպէս զի այսու կարելի լինի վաղընդփոյթ բանալ Կեդր․ Վարժարանն։

Բ. Հոգեւոյս Ներսէս Պատրիարքի գերեզմանին վրայ կառուցանելի շիրմին հաստատման ձեռնարկել անմիջապէս, շիրիմ որ արժանի լինի Մեծանուն Հայրապետին անուան և ազգասիրութեան։

Ներսէս-Վարժապետեան Ուսումնարանի ընկերութիւնն այսպէս կատարելով իր սահմանեալ պարտականութեանց երկուքն, կը մնայ միայն Ուսումնարանի բացումն։ Մատենախումբը որոշած է նոր հանգանակութեան ձեռնարկել առ այս, երբ իր կանոնագիրը վերջնապէս վաւերացուի Ազգ. Կեդր. Վարչութենէն։ Յայտնի է թէ կ'առաջարկուի բարեփոխումներ ընել կանոնագրին քանի մը կէտերուն վրայ։

Եւ ըստ որում Ներսէս Վարժապետեան Ուսումնարանի ընկերութեան Մատենախմբի անդամք կը կազմեն նաև Ղալաթիոյ Կեդր. վարժարանի Խնամակալութիւնն, որոշուեցաւ ամեն կարելի միջոց ձեռք առնուլ վաղընդփոյթ բանալու համար վարժարանն, և քիչ ատենէն պաշտօնական յայտարարութեամբ պիտի հրաւիրուին այն ամեն հայազգի երիտասարդներ որք կը փափաքին հետեւիլ Կեդր. վարժարանի ընթացից։

Մեծագոյն գոհութեամբ կը հրատարակենք այս տողերն և ջերմ հաւատք ունինք որ թէ՛ Մատենախմբին և թէ՛ Խնամակալութեան անդամք միասիրտ և միակամ գործելով պիտի կրնան փայլուն վիճակի մը մէջ պահել այն վարժարանն, զոր ահա կը պատրաստուին հաստատել։

Ուսումն. Խորհուրդն երէկ արտասովոր նիստ գումարեց ի Խորհրդարանի Ղալաթիոյ, ատենապետութեամբ Իւթիւճեան Կարապետ էֆէնտիի և քննեց Կրթական Ընդհ. Օրինաց ծրագրի խնդրոյն։

Նոյնպէս զբաղեցաւ ուսուցչական վկայագրոց խնդրով և որոշեց այդ վկայագրերն երեք աստիճանի բաժնել եւ գրաբար լեզուաւ գրել։

Վաւերացուց Պալատու Նորքնտիր Հոգաբարձութիւնն՝ որոյ անդամ ընտրուած են Աղաճան Աւետիսեան, Բիւզանդ Մինէճեան, Գասպար Գափամաճեան, Միսաք Յովհաննէսեան և Յովհան Ստեփանեան էֆէնտիները։

Նիստը տեւեց մինչ ժամ 11½ և որոշուեցաւ յաջորդ նիստն յառաջիկայ ուրբաթ օր գումարել։

Տնտեսական Խորհուրդն ևս նիստ ըրաւ երէկ ի Ղալաթիա, ատենապետութեամբ Ներսէսեան Ներսէս էֆէնտիի և զբաղեցաւ այլ և այլ թաղային խնդիրներով։

Նիկոմիդիայէն մեզ կը գրեն թէ տեղւոյն երկսեռ վարժարանաց քառամսեայ հարցաքննութիւնք սկսուած են դեկտ. 20ի ուրբաթ օրէն և պիտի տեւեն մինչ յառաջիկայ կիրակի, յորում հանդէս պիտի կատարուի եկեղեցւոյն մէջ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Իւլայի երկրորդ աստիճան տուեցաւ կայս. Օսմանեան Պանքայի Թարգման Աղեքսանդր Բանճիրի էֆէնտիի։

Շէֆգաթի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Գահիրէի շուէտական ընդհանուր հիւպատոսի Տիկնոջ։

Բերայի քաղաքային նախնական (հուքուք) ատենի ընդհանուր քարտուղար անուանեցաւ, երբեմն Այտընի կեդրոնական քաղաքային և պատժական դատարանաց առաջին քարտուղար Ճէմալ պէյ։

Գերմանական կառավարութիւնը Կարմիր Արծւոյ պատուանշանի չորրորդ աստիճանը նուիրեց երբեմն Պէրլինի օսմանեան դեսպանատան քարտուղար և այժմ Բաթրասի օսմանեան հիւպատոս Արամ էֆէնտիի։

Ֆրանսական դեսպան Մարքի Տը Նոայլ երէկ մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս արձակուրդով։ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսի կողմէ՝ Թարգման Վէքիլ էֆէնտի և Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին կողմէ, Թարգման Միքայէլ էֆէնտի շոգենաւ երթալով բարի երթ մաղթեցին Վսեմ. դեսպանին։

Պուլկարիոյ պատուիրակ Կատպան էֆէնտի երէկ Բ Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Արտաքին գործոց Նախարարի խորհրդական Վսեմ. Տատեան էֆէնտիի հետ։

Վեհ. Սուլթանը թանկագին ժամացոյց մը նուիրած է Կրթական Նախարար Վսեմ. Մինիֆ փաշայի։

Եգիպտոսի Խտիվին և Ղազի Ահմէտ Մուխթար փաշայի առաջին տեսակցութեան միջոցին, պաշտօնական բանախօսութիւնք տեղի ունեցեր են երկուստեք։ Բարձր. Խտիւը Իսմայիլէի պալատն երթալով փոխադարձ այցելութիւն տուեր է Ահմէտ Մուխթար փաշայի և ապա շքեղ հացկերոյթ մը տրուած է ի պատիւ Վեհ. Սուլթանի Վսեմ. պատուիրակին։ Սոյն հացկերոյթին ներկայ գտնուեր են, խտիվական տան բոլոր իշխաններն և Եգիպտոսի թէ՛ քաղաքային և թէ՛ զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարք։

* * *

Վսեմ. Ղազի Ահմէտ Մուխթար փաշա իր պաշտօնին ձեռնարկած է ի Գահիրէ և պէտք եղած միջոցները ձեռք առած է Եգիպտական բանակը նոր դրութեան համեմատ կազմակերպելու համար։

Վեհ. Սուլթանի երկրորդ Սենեկապետ Հաճի Ալի պէյ, Էվգաֆի Նախարար Վսեմ. Սուպհի փաշայի ապարանքն երթալով երէկ Ն. Վեհափառութեան կողմէ Վսեմ. Նախարարին ողջախոհութիւնն հարցուց։

Սուպհի փաշա տակաւին անկողնոյ կը ծառայէ։

«Ըստ մեր մասնաւոր տեղեկութեանց Բէժիի վարչութիւնն առաջարկած է Ընդհանուր Պարտուց Վարչութեան, որ ամսէ ամիս իր վճարած գումարը չորս ամիս չպահանջուի իրմէ, և առանց տոկոսի փոխառութիւն մը համարուի այս։ Չենք գիտեր թէ Բէժիի այս առաջարկ ի՛նչ տեսակ ընդունելութիւն գտած է Ընդհանուր Պարտուց Վարչութեան կողմէ։» (Սապահ)

Ինչպէս տեղական ուրիշ լրագիրք, նոյնպէս և մեք քանի մ'օրէ հետէ կը հրատարակենք Առեւտրական Սենեկի մէկ պաշտօնական Ազդն որ կը հրաւիրէ մայրաքաղաքիս վաճառականաց և սեղանաւորաց դասը ներկայ գտնուիլ Ընդհանուր ժողովոյն որ պիտի գումարի վաղիւ ի Մէհմէտ Ալի փաշա Խան, վասն ընտրութեան ընտրողաց որք պիտի կոչուին ընտրել յիշեալ Սենեկէն հրաժարող անդամոց յաջորդներն։

Այս առթիւ, խմբագրութիւնս հարկ կը համարի իր կողմէ ևս հրաւէր կարդալ Պոլսոյ և Ղալաթիոյ մեծարոյ սեղանաւորաց ու վաճառականաց որ փութան անձամբ պատասխանել իրենց եղած հրաւէրին և մասնակցիլ քուէարկութեան մը, որոյ կարեւորութիւնը բացատրել աւելորդ է։ Յիշեալ տեարք՝ արժանաւորագոյն ընտրելեաց տալով իրենց քուէներ, նոր զարկ մը տուած պիտի լինին Առեւտրական Սենեկի նման հաստատութեան մը, ուստից մեծապէս կ'օգտի ամբողջ երկիրը. Նա կարող է ի հարկին լուսաւորել զկայս. կառավարութիւնն այնպիսի խնդրոց վրայ որք ուղղակի առեւտրական դասու շահուց կը պատկանին և հետեւաբար որքա՛ն աւելի լաւ կազմակերպութիւն մ'ստանայ և զարգանայ մեր Առեւտրական Սենեակ, ա՛յնքան աւելի ժողովրդեան զանազան դասակարգերն, մանաւանդ վաճառականք, սեղանաւորք և անոնց հետ հաղորդակցութիւն ունեցող ո՛ և է մարմին, իրենց իրաւանց կատարեալ պահպանութեան մէջ կը գտնուին։

Փափագելի է ուրեմն որ վաղուան քուէարկութիւնն ըստ կարելւոյն բազմաթիւ քուէարկուաց մասնակցութեամբ կատարուի և արժանաւորագոյն անձանց վրայ բարդուին քուէները։

Առողջապահական Խորհուրդն 1886 յունուար 6 (Ն. Տ.) թուով հետեւեալ շրջաբերական հեռագիրն ուղղած է առողջապահական կայարանաց․

«Հնտախտի մասնաւոր դէպքեր պատահած լինելով Սպանիոյ այլ և այլ կողմերն, որոշմամբ Խորհրդոյս՝ յունուար 3էն յետոյ Սպանիայէն մեկնող շոգենաւք հինգ օրուան քարանթինայի պիտի ենթարկուին օսմանեան նաւահանգիստներուն մէջ։»

Գերմանիոյ գործարանաց մէջ պատրաստուած ծովառմբակիր շոգենաւք երէկ մայրաքաղաքս բերուելով արքունի Նաւարանը տարուեցան։

Արքունի Նաւարանին մէջ ևս ամենայն փութով ծովառմբակիր շոգենաւեր կը շինուին որք վերջերս Ֆրանսայէն բերուածներուն նման պիտի լինին։ Զրահաւորներու մէջ գործածուելիք ուրիշ տեսակ ծովառումբերու շինութիւնք ևս ամենայն փութով յառաջ կը տարուի։

Արքունի Նաւարանին մէջ կը պատրաստուին պղպատեայ թելերէ ուականներ, որք զրահաւորները պիտի պաշտպանեն ծովառումբերու դէմ։ Ծովային Նախարարութիւնն այս ուականներու մի նոր տեսակն ևս պատրաստելու վրայ է և միանգամայն օսմանեան նաւատորմին համար ելեքտրական լապտերներ յանձնարարած է Եւրոպա։ Ծովային գործոց Վսեմ. Նախարարն ամեն օր անձամբ կը հսկէ գործատանց և անոնց աշխատութեանց վրայ։

Չարամիտ անձինք ոմանք վերջին օրերս վաճառականական դասուն մէջ պատահած ցաւալի դէպքերը պատեհ առիթ համարելով, անգիտաբար կամ գաղտնի նպատակաւ կը ջանան արատաւորել Պոլսոյ պատուաւորագոյն վաճառականաց համբաւն՝ անվայել և բոլորովին անտեղի տարաձայնութիւններով։

Այս կարգի չարամիտ անձանց տենդոտ գործունէութեան առարկայ եղած է նաև Պոլիս, Կիրիմլի Մուսթաֆա փաշա Խանը գտնուող «Յ. Մ. Գ. Շամտանճեան» բրդեղինաց, մետաքսեղինաց և չուխայի ներմուծութեան և միանգամայն վարդի իւղի արտածութեան հայազգի հանրածանօթ վաճառատունն։ Արդ, վստահ եմք թէ տեղւոյս վաճառականական դասն ուրախութեամբ պիտի տեղեկանայ թէ յիշեալ վաճառատունն հետամուտ եղած է արդէն նոյն չարամիտ զրպարտութեանց հեղինակներն և հրատարակողներն երեւան հանել և ի յարկին նոցա դէմ դատ վարելով պատժել տալ զանոնք օրինաց ամենայն խստութեամբ։

* * *

Այս առթիւ Սապահ կը ծանուցանէ թէ Ղալաթիա Բէրշէմպէ-բազար Միհրան Շամտանճեանի [illegible] վաճառատունն է սնանկացողը՝ 12,000 ոսկի բացով, և որ բնաւ առնչութիւն չունի Պոլսոյ Յ. Մ. Գ. Շամտանճեան Տեարց վաճառատան հետ։

Պէրութի գերմանական հիւպատոս անուանած է Պ. Նիքէն Պօրն և ամերիկեան հիւպատոս Ջէխարն Պիսէնքէր։ Բ. Դուռն ըստ օրինի վաւերացուցած է սոցա պաշտօնները։

Ելմտական Նախարարութիւնն յուլիսի ամսականները վճարեց իր պաշտօնէից։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Լոնտոն, 6 յունվար

Հակառակ նախապէս ծանուցածին, անգլիական Խորհրդարանը պիտի բացուի յունվար 12ին, յորում պիտի ընտրուի ժողովոյն Նախագահն և Երեսփոխանք կանոնական երդումը պիտի ընեն Սահմանադրութեան և Աստուածաշունչ վրայ։ Թագուհւոյն ճառն ամսոյ 21ին պիտի կարդացուի։

Կալկաթայէն առնուած հեռագրոյ մը նայելով, Տաքոյիթ ապստամբ հրոսախմբերն օր քան զօր կ'աճին ի Պիրմանիա։

Աթէնք, 6 յունվար

Օսմանեան դեսպան [illegible] էֆէնտիի յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ այսօր մեծ շքով. Աթէնքի պահապան զօրքերը զինուորական պատիւ կը մատուցանէին։

Նախարարապետ Պ. Տէլիեանի և դեսպանական մարմնոյ երեք երիցագոյն անդամները կը բռնէին դագաղին շղթայները։ Կառավարական և պաշտօնական մարմինք կը հետեւէին համազգեստով։

Խուռն և երկիւղած ամբոխ մը կը հետեւէր յուղարկաւորութեան մինչեւ ցկայարան։

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Տ․

Պատիւ ունինք ծանուցանել ձեզ թէ ԳՈՄԲԱՆԻ ՏԸ ՌԷԱՍԻՒՐԱՆՍ ՏԸ ՄԱՆՀԱՅՄ ընկերութիւնն, որ կեդրոնատեղին է ի Մանհայմ, զմեզ անուանած է իւր Ընդհանուր Գործակատարներն ի Կ. Պոլիս, տալով հարկ եղած իշխանութիւնն՝ յանուն իրեն ստորագրելու համար ապահովութեան մուրհակներ (բօլիչ) թէ՛ ծովային, գետային, հողային և թէ՛ շոգենաւուց, առագաստանաւուց ևն համար։

Յոյս մեծ ունինք թէ պիտի բարեհաճիք մեզ հաղորդել ձեր հրամաններն, որոց պիտի նուիրենք մեր ջերմագոյն խնամքները։

Հաճեցէք ընդունիլ, Տեարք, մեր յարգական բարեւներն.

Տ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ և Մ. ԹԻՒԼՊԷՆՏՃԵԱՆ
12 և 13, Չինիլի խան, Պոլիս

—= 66 =—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՖՈՐԹԻՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱԿՈՊԷ

ՁԻԿ-ՁԱԿ

ԿԱՄ

ԿԵՌ-ԲՈՒԹԱՄԱՏ

ԺԲ․

Բամիլ անշարժ մնաց։ Դեռ չէր հասկընար․ բայց Պ. տը Մընէօթրոյ սոսկալի կերպիւ տժգունեցաւ։

—Այժմ, պարո՛ն, ըսաւ անոր Ֆրէնէ, խօսքը տիկին Լուկասի կը թողում։ Դուք կ'երեւի թէ քաջ կը ճանչէք զայն․ ուստի նա ալ չուզեր կորսնցնել զձեզ, որովհետեւ ձեզ աստ գտնելու եկաւ։

—Կը բաւէ, պարոն, պատասխանեց Պ. տը Մընէօթրոյ գոռոզութեամբ։ Ճամբայ տուէք ինձ․ ես ոչ ձեզ կը ճանչեմ, և ոչ զայդ կին։

Ֆրէնէ չշարժեցաւ տեղէն։ Տիկին Լուկաս ալ կռուփը ցուցնելով պատասխանեց․

—Զիս ուրանալո՞ւ կը յանդգնիս, թշուառակա՛ն։ Կրկնէ՛ ինձ երեսիս թէ տարփուհիդ չես, օ՛ն, կրկնէ՛ տեսնեմ։

—Պարո՛ն, այս անհաճոյ տեսարանին պատճառը դուք էք, հատուցում պիտի պահանջեմ ձեզմէ, ըսաւ Ժորժ․․․։

—Լռէ՛, սրիկա՛յ, գոչեց սուտ Հունգարուհին։ Ո՞վ կը մենամարտի քեզ պէս մարդուն հետ։ Դու արժանի չես ազնուական պարոնի մը ձեռքէ մեռնելու։ Օ՛, մի՛ նայիր երեսս։ Ես գիտեմ որ ինձ ալ ծանր պիտի նստի ամբաստանել զքեզ, բայց հոգս չէ։ Զիս կը խաբես հէ՛, զիս թողո՛ւլ կ'ուզես հեռս ամուսնանալու միջոցիդ, որովհետեւ այրի եմ երէկուընէ ի վեր։ Ուստի կառափնարան պիտի ելնես, մարդասպա՛ն․․․ այո՛, մարդասպա՛ն, գո՛ղ․․․։

—Օ՛, օ՛, մռմռաց Ֆրէնէ զարմանք կեղծելով։

—Դուք չէիք գիտեր զայս, ըսաւ անոր տիկին Լուկաս․ դուք կը կարծէիք թէ պարզ մեքենայիչ մ'էր․․․ բայց ես պիտի իմացընեմ ձեզ ի՛նչ տեսակ սրիկայ մը լինիլը։ Նախ իր հայրը կողոպտեց, որ սրտին ցաւէն մեռաւ․․․ խաղի մէջ գողութիւն ըրաւ․․․ զինքը փնտռող ոստիկանաց ձեռքէն ազատելու համար աճպարար եղաւ․․․ թատերաբեմի վրայ տեսայ զինք և յիմարաբար սիրահարեցայ իրեն․․․ աւելի լաւ էր որ ես զիս կախէի․․․ գո՛նէ բանտի մէջ փըտելով չէի սատկեր, ինչպէս որ պիտի սատկիմ․․․։ Բայց ամենն այս չէ․․․ մնացեալը կը գուշակէք․․․։ Եթէ դուք անխոհեմութիւն չընէիք, դուք և ձեր [illegible] բարեկամն, ասկէց տասն-հինգ օր առաջ ծակը կը դրուէր Զիկ-Զակ։

—Զիկ-Զա՛կ, մռմռաց Բամիլ՝ Ժորժ տը Մընէօթրոյի երեսը նայելով, որ ուսերը թօթվեց ըսելով․

—Այս կին խելագար է։

—Սիկարեա՛ն, գոչեց կոմսուհին, պիտի տեսնես թէ խելագա՞ր եմ։ Ինձ նայեցէք, օրիո՛րդ, դուք չէք ճանչեր զիս, որովհետեւ մազերս ներկուած են․ ես սակայն տեսայ զձեզ այն երեկոյին ուր սպաննուեցաւ ձեր հայրը․․․ Թրօնի հրապարակին վրայ տեսայ, ուր խեղկատակութիւն կ'ընէի աճպարարաց տաղաւարին դրան մէջ։ Ես էի ձեզ տաղաւարէն դուրս ընել տուողն․․․ ուր մտած էիք ոճրագործին ետեւէն։

Բամիլ ճիչ մ'արձակելով Ժորժի նայեցաւ։

—Կը ճանչէ՞ք զայն այժմ, յարեց Ամանտա խելայեղեալ։

—Ո՛չ․․․ ո՛չ․․․ մռմռեց աղջիկը, ճշմարիտ չէ․․․ անհնարին է․․․։

—Չէ՞ք ուզեր հաւատալ ինձ, որովհետեւ այս ցած չարագործը ձեզ երկու սրիկայներու ձեռքէ ազատեց Սէն-Տընիի դաշտին մէջ։ Նա գիտէր իր ըրածը․․․։ ձեր հարուստ լինելն իմացեր էր, և այն երեկոյէն զիս խաբել սկսաւ։ Ես իր հետ էի կարմիր տան մէջ։ Երբոր այն տմմար Քուրաքէ նկուղին մէջ ընկաւ իր որդւոյն հետ, դուք փախաք։ Գուշակեցէք ի՛նչ ըսաւ ինձ ձեր ետեւէն վազելէ առաջ. ըսաւ ինձ թէ պիտի սպաննէր զձեզ ճամբուն վրայ, և ես ալ հաւատացի։ Արդ, այս դարչելին գիտէր որ ճամբան սրիկաներ պիտի ելնէին ձեր դէմ, ձեզ պիտի կողոպտէին, և ինք դիպող ժամուն հասաւ ազատեց զձեզ․․․ և այսպէս գրաւեց ձեր սիրտ։ Կ'երդնում որ եթէ այսօր ես աստ չգայի, դուք պիտի ամուսնանայիք գալ շաբթու այս աւազակին հետ․․․։ Բայց ես աստ եմ, չեմ թողուր որ աստ ճիրանն ընկնիք․․․ դուք բան մը չէք ըրած ինձ․․․ ես վրէժ առնուլ կ'ուզեմ ասկէ․․․ և կ'առնո՛ւմ․․․։

Օ՛ն, պարո՛ն, անշուշտ սպասաւոր կամ սպասուհի մը կայ աստ․ կոչեցէք և հրաման ըրէք որ երթան երկու ոստիկան զինուոր բերեն մեզ ձերբակալելու, Զիկ-Զակ և զիս․․․։

Ֆրէնէ չփութաց կատարել զայս առաջարկ։ Չէր նախատեսած թէ իրերն այսչափ շուտով այս կէտի պիտի հասնէին, և կ'սկսէր զղջանալ որ այս օրինակ սարսափելի տեսարանի մ'առջեւ դրաւ զօրիորդ Մոնիսթրոլ։

Խեղճ աղջիկը նուաղելու վրայ էր, և Պ. տը Մընէօթրոյ տակաւին համարձակեցաւ խօսք ուղղել նմա․

—Կը հասկնաք, օրիո՛րդ, թէ ես չեմ զիջանիր զիս պաշտպանելու, վասն զի դուք ալ ինձ չափ գիտէք թէ ես Զիկ-Զակ չեմ։ Դուք տեսած էք զայն, կամ մանաւանդ տեսած էք անոր ձեռներն․․․։

—Այո՛․․․ և կը տեսնեմ ձեր ձեռներն ալ, կակազեց Բամիլ։

—Ի՛նչ, ձեռնե՛րը, պատասխանեց կեղծ կոմսուհին։ Նուրբ և ճերմակ են, բայց եթէ կը կարծէք թէ այս ձեռներով չէր կըրնար ձեր հայրը խեղդել, ըսել է թէ չէք ճանչեր զԶիկ-Զակ։ Այս սրիկայ չորս մարդու ոյժ ունի։ Անգամ մը մեր Հերակլէսին հետ կռուեցաւ Նէյլիի տօնավաճառին մէջ և իր մանր ձեռներով ոլորեց անոր բազուկներն։

—Ո՛չ․․․ ո՛չ․․․ ոճրագործին ձեռքը չէ այս․․․։ Անհամեմատ մեծ էր անոր ձեռքը․․․։ Բաց աստի, այն կեռ բութամատն․․․ այն մագիլներու պէս կոր մատները․․․։

—Կը ճանչէ՞ք, օրիորդ, երբոր տեսնէք զանոնք, հարցուց Ֆրէնէ։

—Այո՛, կը ճանչեմ։

—Ուրեմն ցուցնեմ ձեզ։

Եւ իր կրկնոցին գրպանէն հանեց երկու պղպատեայ ձեռնոցները, զորս Մօզար փողոցի տան արկղիկին մէջէն գտած էր։

Օրիորդ Մոնիսթրոլ ընկրկեցաւ սոսկալով, և աչերը փակեց, որպէս զի չտեսնէր իր հայրն սպաննելու ծառայող քստմնելի գործիքն։

—Ասոր համար էր որ այն տափակ տուփին վրայ կը գուրգուրայիր։ Ա՛հ, թշուառակա՛ն, չէի գիտեր ի՛նչ բանի գործածելը․ բայց ահա փորձանք բերին գլխուդ այդ զզուանքաւոր մեքենաներդ։ Եթէ չունը չղրկէիր որ բերէր զաղոնք, երբէք չպիտի կրնային բռնել քեզ։ Այժմ գործդ պարզ է, իմս ալ նոյնպէս։ Օ՛ն, մարդս, քալէ՛ Մազասի բանտը։

Մընէօթրոյ-Զիկ-Զակ կռուփի հարուածով մը մէկ կողմ հրեց իր մեղսակիցը, նմանապէս ուժգնութեամբ մղեց զՖրէնէ, և դէպի սանդուղը վազեց։

—Չես կրնար փախչիլ ձեռքէս, թշուառակա՛ն, գոչեց աճպարարուհին՝ իր տարփածուին ետեւէն վազելով։

Իսկ Ֆրէնէ օգնութեան դիմեց օրիորդ Մոնիսթրոլի, որ կէս նուաղած էր։ Ինք փոյթ չունէր այն անզգամ ամոլին ետեւէն ընկնելու։ Բաւական էր իրեն ազատել Լուկաս կոմսուհւոյն ձեռքէն։

Սուտ Հունգարուհին կրնար փախչիլ, ինչպէս նաև Զիկ-Զակ, վասն զի Պրիժիթ վերադարձած չէր տակաւին․ բայց Ժորժ կը հսկէր հիւղակին մէջ, ուր պահուըտած էր։

Երբոր տեսաւ որ տունէն դուրս կ'ելնէին, Զիկ-Զակի սրունքներուն մէջ ցատկեց, որ սայթաքեցաւ, և անոր կառչելով սկսաւ գոչել սուր ձայնիւ․ Հասէ՛ք․․․ մարդասպան է․․․։

Ամանտա, զայրութէն մոլեգնեալ, հասաւ բռնեց իր մեղսակիցը կրկնոցին օձիքէն։ Նոյն միջոցին, Պուլվար Վոլթէրի վրայ պտոյտ ընող երկու պահապան զինուորք, Ժորժէի աղաղակը լսելով, այն կողմն կը դիմէին։

ԶԱմանտա և զՖրէնէ բերող կառքին կառավարն ալ արթննալով վար ցատկեց իր նստարանէն։

Զիկ-Զակ, պահապան զինուորաց եռանկիւն գլխարկները տեսնելուն պէս՝ հասկցաւ որ ազատում չունէր։ Բռուն ոտամբ մ'իրմէ տասն քայլ հեռի նետեց ըզԺորժէ թաւալգլոր, և հանեց գրպանէն վեցհարուածեանը, զոր միշտ վրան կը պահէր։

—Սպաննէ զիս, սրիկա՛յ, ըսաւ Ամանտա կուրծքը ներկայացնելով։ Աւելի կ'ուզեմ այսպէս մեռնիլ քան բանտի մէջ փտիլ, և ասով դարձեալ չես կրնար ազատիլ Ռոքէթի հրապարակին վրայ գլխատուելէ։

(Շարունակելի)

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԳԱԼԱԹԻՈՅ ՊՕՐՍԱ

Ղալաթիա, 26 Դեկտեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (պանքայի)	110
3 » » » (վճարելին)	109 5/8
3 » Բարիզի » (պանքայի)	22 95
3 » » » (վճարելին)	23 02 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. D. Սէրի Գ. կ.		14 38
Ցորեկուան գոցուելէն վերջը	»	15 02
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	15 09
Բարձրագոյն գին	»	15 10
Նուաստագոյն »	»	15 07
Կէս օրին	»	15 09
Փոխառութիւն 1858) » 1862)	A. Սէրի Դ. կ.	25
» 1860) » 1863) » 1872)	B. » կ.	15
» 1865) » 1869) » 1873)	C. »	15 8

Ունիֆիէ Եգիպտական

Երէկ իրիկուան գոցուեցաւ	70 25
Այս առտու բացուեցաւ Գ. կ.	70 25
Կէս օրին	70 25

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Գ. կ.	Անգ. Լ. ր.	3 20
Քրէտի Ժէնէրալ	» »	Օսմ. »	6 5
Պանք տը Գոնս	» »	» »	4
Սոս. Շանժ է վալէօր	» »	» »	3 20
Թրամուէյ	» »	» »	290
Բումէլիի երկաթուղի		Ֆր.	34 75
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ		»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիոմի		»	49

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՕՐՍԱ

Լոնտոն, 6 Յունուար, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. Քօնսօլիտէ	99 11/16
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	13 3/4
» » » գոցուեցաւ	13 7/8
» » » Ա.	25 5/8
» » » Բ.	15
» » » Գ.	13 7/8
Օթօման 1871	67
Փոխառութիւն 1877	79 1/4
Պանք Օթօման	9 1/2
Ռուսական փոխառ. 1873	95 3/4
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիէ)	64 1/4
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	88
Տայրա Սանիէ	62 1/8
Տօմէնիալ (փոխառ. Րօշիլտ)	88 1/8
Հունգարական պարտաթուղթ 4 0/0	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	— —

Վիեննա, 6 Յունուար, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	— —
Օսմանեան երկաթուղի	— —

Բարիզ, 6 Յունուար, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	110
» » 3 0/0	80 92 1/2
Օսմանեան Քօնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	13 87 1/2
» » » գոցուեցաւ	13 92 1/2
» » Սէրի Բ.	— —
» » Գ.	13 85
Օսմանեան երկաթուղի	34 50
» Րէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	485
Քրէտի Լիօնէ	526 25
» Ֆօնսիէ	1355
Բաժնետոմս Լիոնի	1250
Սուէզի ջրանցք	2207 50
Ռուսական 5 0/0 1877ի	102 1/4
Իտալական Ռանթ	98 12 1/2
Եգիպտական միացեալ	324 37 1/2
Սպանիական (արտաքին)	55 1/2
Բրիօրիթէ Թիւրք	340
5 0/0 Հելլենական	271 25
Չեք Լոնտրայի վրայ	25 23

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 6 Յունուար, ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	110 06 1/4
Օսմանեան Քօնսօլիտէ Սէրի Դ	14 05
Եգիպտական	325

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷ ՔԱՂՈՒԱԾ

ԱԼԱՇԿԵՐՏ, 11/23 դեկտ. 1885.

Բագրեւանդայ Գեր. Առաջնորդ անձնուէր հովիւն երեք ամիսներէ ի վեր իւր վիճակի գիւղերը կ'այցելէ: Միաց. Ընկերութեան երեք վարժարանաց մասին Նորա աշխատութիւններն անուրանալի են. թէ՛ վարժարանաց շինութեան և թէ՛ գրասեղանաց շինութեան ու նորոգութեան անձամբ կը հսկէ և կաշխատցնէ բանուորներն. աչքովս տեսայ այս գործողութիւններն և իւր քսակէն վճարած դրամներն: Գիշերներն անքուն անցնելով, տեղական գործերով և թղթակցական յարաբերութեամբք կ'զբաղի: Թէպէտ սիրտն ու լեզու տակաւին երիտասարդ են, բայց ձեռքերն սկսեր են դողալ: Ամսական չունի, և առաջնորդական հասոյթներն ալ ժողովրդեան գաղթելուն և աղքատանալուն պատճառաւ նուազած են, Իւչ-Քիլիսէի վանքն, որ թէ՛ շէնքերով և թէ՛ կենդանիներով հարուստ էր և տասն տարի առաջ այցելութեանս միջոցին 24 գոմէշ, 20 մատակ, ութ աչք ջրաղացք, վարժարան, թանգարան, միաբան եւն. եւն. ունէր, այժմ բոլորովին թափուր վիճակ մ'ունի: Գեր. Առաջնորդը, քանի օրէ ի վեր Թօփրագ-քալէ կը գտնուի: Տեղւոյն Ընկ. վարժարանի պաշտօնեայք փառաւոր հացկերոյթ մը տուին Նորին Գերապատուութեան՝ ի դիմաց Ընկ. և ընդհ. Տեսչութեան իրենց շնորհակալութիւններն յայտնելու համար: Ճաշին գաւաթներ պարպուեցան Նորընտիր Վեհ. Հայրապետի, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, Միաց. Ընկերութեանց և ընդհ. Տեսչութեան կենաց: Նորին Գերապատուութիւն ջերմ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Օգոստափառ Սուլթանին կենաց և օրհնեց պաշտօնեաներն՝ յորդորելով որ անխտիր թափեն իրենց քրտինքը ճնայելով որ տեղացիք անարժան են այդքան շնորհաց, երբ կը խնայեն իրենց դրամները վարժարանաց այլ և այլ մասը ծախուց օգնելու համար:

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

«ԱՐԵՒԵԼՔ Ի»

ԱՆՎԵՐՍԱ, 27 դեկտ.

Եւրոպայի այլեւայլ քաղաքները և մայրաքաղաքները ճանապարհորդելէս ի վեր կը փափաքէի գրել Ձեզ իմ տպաւորութիւններէս մէկ քանին: Եւրոպա ճամբորդող ամեն Տաճկաստանցիի համար ամեն ինչ գրեթէ դիտելու և ուսնելու արժանի է, մանաւանդ առաջին աչքի զարնելիք բաներն են փողոցաց լայնութիւնն ուղղութիւնն ու մաքրութիւնն, շէնքերու մեծութիւնն ու շքեղութիւնն, հասարակաց շէնքերու, թանգարաններու, գրատուններու, պարտէզներու, թատրոններու, զբօսանաց վայրերու առատութիւնն, սերճանքի, արդուզարդի մրցումներն, կամուրջներու, հրապարակներու, արձաններու, երկաթուղեաց, հսկայ կայարաններու, արուեստի և ճարտարութեան հրաշակերտներն, ո՛ր մէկն ըսեմ, և մանաւանդ ժողովրդային կեանքի, արանց և կանանց մի յարատեւ և անդադար գործունէութիւն որ և այս ժողովրդոց մեծութեան ու ամբաւ հարստութեան հիմունքն կը կազմեն: Ամլութիւնս չէ անցած տակաւին, ամեն օր տեսնելու, քննելու, ուսանելու առարկաներն անպակաս լինելով և միշտ բաղդատելով մերայնոց հետ կը մտածէի թէ այս ամենը ճանապարհորդներէ հազարներով անգամ պատմուած բաներ ըլլալով հարկ չէր գրիչ առնուլ և գրել, մանաւանդ ինչ որ կը նկատէ ժողովրդային բարուց սովորութեանց, առաքինութեանց և մոլութեանց, որք շատ առաւել ճշդիւ կը պատկերանան վէպերու պատմութեանց օրաթերթերու, հանդէսներու միջոցաւ, որք ի գիր կ'առնուին նոյն իսկ Եւրոպացի գրագիտաց ձեռամբ:

Այլ մի բան խորին ուշադրութիւնս գրաւեց. Տիկին Մառի Էլէր տան տիկինն այն ընտանիքին ուր օթեւանած եմ, յետ քառամսեայ հիւանդութեան կը մեռնի ի Պրիւսէլ ուր գացած էր, մէկ քանի օր առաջ, առողջութիւնը դարմանելու, և ուսկից մարմինը փոխադրեցաւ յԱնվէրս: Այս տիկինն 28 տարեկան չքնաղ գեղեցկութեամբ, հանճարով, կրթութեամբ, ազնուութեամբ, գրեթէ իր ընտանեաց նեցուկն էր, ընտանիքին պաշտպան հրեշտակն, լոյսն էր, սիրուած իր ընտանիքէն և ամեն զինք ճանչցողներէն: Այլ կը պատկանէր սա ազատ մտածողներու ընկերութեան մը որպէս իր ընտանիքն ամբողջ. հետեւաբար քաղաքական թաղում եղաւ: Մեռեալին դագաղակառքը չունենալով ոչ քահանայ, ոչ խաչ, ոչ ճրագ, և ոչ ո՛ և է եկեղեցական նշան, կը քաշուէր յամրաբար երկու սեւ ծածկոյթներով սեւ ձիերէ, անոր ետեւէն եղբարքն ու որդին նոր ու սեւ հագուստներով, յետոյ ազատ մտածողներու ընկերութեան գործադիր անդամք և յետոյ բարեկամք և ազգականք, խուռն բազմութեամբ: Այսպէս քաղաքին մէջէ մէկ որոշ կէտը հասնելէ ետք դագաղակառքը կեցաւ և յուղարկաւորքս կառքեր նստելով հետեւեցանք դագաղակառքին և գացինք «Քիլ» կոչուած գերեզմանատունն, ուր առանց ո և է արարողութեան ի ներկայութեան յուղարկաւորաց պատրաստ փոսին մէջ զետեղուեցաւ սնտուկը և վրան դամբանական մը կարդացուեցաւ, որոյ մէջ մեռեալին բարեմասնութիւնքը գովուելով ի մէջ այլոց կը բարձրացնէր նորա ազատ մտածողներու ընկերութեան վերաբերած լինելը: Սրտաշարժ էի այս պահուն, կը մտածէի... կը մտածէի... մեռնի՛լ առանց կրօնի, առանց յուսոյ. մեռնիլ անմաս այն միխիթարութիւններէ զորս կուտայ կրօնը մահամերձին, մեռնիլ և կեանքի յետին ճգնաժամին մէջ չունենալ լոյս մը, ապաւէն մը, խաչափայտ մը և փարի՛լ ի նա, յարի՛լ ի նա. ո՛չ, կ'ըսէի ինքնիրենս, ո՛վ պաշտելի արարած, արդեօք վերջին վայրկեաններուդ, մահու յետին տագնապներուդ մէջ չունեցա՞ր այն տարակոյսը, այն երկուանքը՝ որ շանթի մը պէս, շեշտի մը պէս թա՛փ անցնէր սրտիդ-հոգւոյդ խորերը և լուսաւորէր զքեզ: Արդեօք չըսի՞ր ինքնիրենդ... ո՛հ գուցէ...: Վիճեցինք ընդ այս մի ազատ մտածողի հետ և յառաջ բերի փաստերս. միթէ, ըսաւ, նուա՞զ հանդարտութեամբ կը մեռնի այն որ պարտուց կատարումէն ծնող խղճի անդորրութիւնն կը վայելէ քան այն որոյ միտքը յաւիտենական սարսափներով լցուած է:

Այլ, ըսի, այն անյուսութիւնն ու ոչընչութիւնն յորում գլորելու և յաւիտեան անհետ լինելու խորին գիտակցութիւնն ո՛չ ապաքէն սոսկալի բան մ'ունի իր մէջ, և այն անծանօթը, այն մթութիւնն, անորոշութիւնն...

Ահա այդ իսկ է, ըսաւ, Ձեր բոլոր վարդապետութիւններով, քարոզութիւններով, եկեղեցական ժողովներով, մոմերով, կանթեղներով չէք կրցած տակաւին ու չպիտի կրնաք փարատել այդ մթութիւնն, այդ անորոշութիւնն, այդ երկբայութիւնքն և կ'ուզէք այդ բնազանցական մթութեանց կրթելով մեր կիներն ու աղջիկներն խոստովանարան ղրկել, ամուրի քահանան մեր ընտանեկան յարկին մէջ մուտ գտնել տալ մեր, զաւակաց աշխեցուցիչ դաստիարակութիւն մը տալ և հաւատաքննութեան խարոյկները բորբոքել: Բարե՛, ըսի, կը հասկնամ զՁեզ: Ձեր կղերը այնչափ աղիտաբեր եղած է Ձեզ: Այլ պէտք չէ շփոթել կրօնն ու կրօնականքը, ըսաւ: Կարելի՞ բան է ենթադրել կրօն առանց կրօնականի, բժշկութիւն առանց բժշկի, արհեստ առանց արհեստագէտի:

Ներեցէք ըսի, դուք կղերին զեղծումներէն խուսափելու համար ուրիշ զեղծումներու մէջ կիյնաք, այլ մենք, ըսի, արեւելքցի հայերս, կրնանք ձեզէ տարբեր տեսակէտով նկատել այս բաները, մեր կրօնը միշտ սիրելի և բարերար եղած է մեզ ինչպէս և մեր կրօնականքը ազգին անձնուէր, նորա չանղուց նախանձախնդիր և ժողովրդեան հետ մեծցած անոր հետ դաստիարակուած արթուն և քաջ հովիւներ են:

Վերջացուցինք բանակռիւնիս որոյ մի ամփոփումը գրեցի ձեզ և ահա Թղթաբերը Ձեր 879 Թիւ Արեւելքը բերաւ մեզ կարդացի ի նա «Սամաթիոյ քահանայից դասը» խորագրով յօդուածը, և ճակատս կարմրեցաւ: Զուգադիպութիւնն վճռական էր, կարծես երազէ մը կարթննայի, աղէկ որ հայ գիրերը Պելճիգայի մէջ չեն կարդացուիր(*):

Ես իսկ իբրեւ բնիկ Սամաթիացի աշակերտն եմ հանգուցեալ Եղիսաբեթ վարժուհւոյն և նորա եղբօր հանգուցեալ Բարսեղ պատուելիի. օրհնեալ ըլլայ երկուցունցն ալ յիշատակը, որք ամբողջ օրերով իրենց կեանքը մաշեցուցած են հայ մանկտւոյն դաստիարակութեանն համար, և որոց ճգունքը ապարդիւն չեն մնացած երբեք: Այսօր գրեթէ ողջոյն Սամաթիա յաջոյ նոցա ուսած է իր նախնական կրթութիւնն ու դաստիարակութիւնն, նոցա աշակերտներն ամենուրեք և ամեն տեսակ ասպարէզներու մէջ են, պատուաբեր իրենց թաղին, իրենց ազգին, իրենց դաստիարակաց: Այսօր կը ննջէ նա ի խոր ծերութեան եւ ա՛նչափ արդիւնաշատ:

Ծերութիւնը պէտք է յարգենք, աշխատողին պէտք է երախտագէտ ըլլանք:

Քահանայ՛ք Սամաթիոյ, Բարոյական այս նուիրական սկզբունքները եթէ քահանայն յիւր անձին զանգիտէ, ո՞վ ուրեմն ուսուցանէ մեզ զայնս, ո՞ւր տեսնենք նոցա օրինակն, միթէ չէ՞նք փորձուիր ըսելու թէ Հայ կղերը կարծես հաստատ որոշած է դաշնակցիլ ժամանակիս անկրօն ձգտումներուն հետ, և փոխանակ յիւր անձին բարձրացնելու և փայլեցնելու աւետարանական առաքինութիւնքը կուզէ նմանիլ այն կղերաց որոց ժողովուրդքը կրօն և կղեր ի մի հարուած կը ջախջախեն և կը զերծանին նոցա լուծէն որ պարտ էր լինել քաղցր և բեռը փոքրոգի:

Ց. ՍԻՐՈՒՍԵԱՆ

ԶՕՐԱՎԱՐ ՀԷՆՏՐԻՔՍ

(Տօր. Երէկէ Բօսէն և Վէրլ)

Դեր-Նախագահ Պ. Թովմաս Հէնտրիքսի մարմինն մինչեւ երկուշաբթի երեկոյ ի տես ժողովրդեան դրուած մնաց Ինտիանապոլսոյ Քորթ Հաուզին մէջ, որոյ դագաղին առջեւէն հազարներ անցան: Նոյն երեկոյ ժամը 5ին Թնդանօթներն որոտալ սկսան ու նուագածու խմբերն ազգային տխուր եղանակներ սկսեցին, երբ Պ. Հէնտրիքսի մարմինն մեռելաքարշ շքեղ կառքին վրայ դրուելով թափօրն կազմուեցաւ ու ճանապարհ ինկաւ դէպ ի այն տուն, ուր Տիկին Հէնտրիքս արտասուելով կ'սպասէր իւր հանգուցեալ առն վերադարձին: Շատ չանցած թափօրն կեցաւ Հէնտրիքսի բնակարանին առջեւ, ուր դագաղակիր կառքն ի տես ժողովրդեան քիչ մ'ատեն կենալէ յետոյ, հանգուցելոյն մարմինն փոխադրուեցաւ տան գլխաւոր սենեկին մէջ: Քիչ մը վերջը Ուօշինկթընէն հասան, Ննջեցելոյն թաղման հանդէսին ներկայ գտնուելու համար, Ծերակոյտի անդամներէն շատերն, ինչպէս նաեւ երեսփոխաններ ու շատ մը երեւելի անձինք: Սակայն Նախագահ Գըլիվլէնտ չկար նոցա հետ: Պ. Կրովէր որոշած էր թէպէտ անպատճառ ներգտնուիլ յԻնտիանապոլիս դեկտեմբեր 1ի երկուշաբթին իւր նախարարաց հետ, սակայն զանազան ազդեցիկ անձերէ իրեն ուղղեալ ու նամակներ հեռագիրներ ստիպեցին զինքն մնալ ի Հուայթ Հաուզ, և բաւականանալ երկար նամակ մը զոր ղրկեց Տիկին Հէնտրիքսի և որուն պարունակութիւնն երեւան չելաւ կատարելապէս: Տիկին Գըլիվլէնտ ղրկեց մի ծաղկեայ պսակ, որ դրուեցաւ հանգուցելոյն դագաղին վրայ:

Հետեւեալ առաւօտ, այսինքն թաղման օրն, բոլոր Մ. Նահանգաց պաշտօնական, քաղաքական և հասարակաց տուներն գոց պահուեցան: Եկեղեցեաց զանգակներն և Թնդանօթաց պայթիւններն տխուր ձայնով մը կը լեցնէին մթնոլորտն: Բոլոր ժողովուրդք կը պատրաստուէր թաղման հանդիսատես լինել. Հանգուցելոյն տան առջեւ, ոստիկանք, զինուորք և ժողովուրդն դիզուած կային արդէն արշալոյսէն առաջ:

Ժամը տաս և մէկ ու կէս էր երբ դագաղակիր կառքն, որ մասամբ կը նմանէր Կրանդ զօրավարին մարմինը փոխադրող կառքին, վեց սեւ ձիերով լծուած եկաւ կայնեցաւ Հէնտրիքսի տան առջեւ, ու նուագարանք հնչել սկսեցին: Ննջեցելոյն մարմինն եկեղեցի և անտի ի գերեզման պիտի տարուէր: Քիչ մը վերջ դագաղն ու թափօրն ճանապարհ ելան:

Այն սենեակն՝ ուր դրուած էր Ննջեցելոյն դագաղն, ծաղիկներով ու պսակներով լեցուած էր. սենեկին ճակատն կը տեսնուէր քրիստոնեայ չինացւոյ մը նուիրած մի պսակն որոյ մօտ կը տեսնուէր [illegible] շքեղ փունջն ու Տիկին Նախագահին պսակն: Դագաղի սնարից մօտ դրուած էր պսակներու ամենէն շքեղն, որոյ վրայ գոյնզգոյն ծաղիկներով շինուած էր այն բնակարանին պատկերն, յուր ծնած էր Հէնտրիքս, և որ նուիրուած ու շինուած էր Շէլպիվիլի Տիկնանց կողմանէ; (Այս այն քաղաքն է յորում անցուցած է Հէնտրիքս իւր մանկութիւն և պատանեկութիւն և որոյ մօտ մի գիւղաքաղաքի մէջ ծնած է 1819 Թուին:) Այս պսակ ունէր 6 ոտք երկայնութիւն և չորս երկայնութիւն, որոյ մէջ ներկայացեալ բնակարանին մէկ կողմը գրուած կար «իմ մանկութեանս տունը» և ուրիշ կողմ մ'ալ կ'երեւէր «Շէլպիվիլ». Ծաղկին մէջ երեւցող մի բաց դրան վրայ կախուած կար սեւ ժապաւէն մը որոյ վրայ կը կարդացուէր հետեւեալ խօսքերն, որք դրօշմեալ էին ոսկեղէն գիրերով «Առաւօտ մայրը հայեցաւ անոր ու նա ննջեց», իսկ ծաղկին վարի կողմը գրուած էր «Շէլպիվիլ կ'ողբայ իւր հոյակապ զաւակն»:

Երբ Տիկին Հէնտրիքս այս սենեակին մէջ մտաւ, դագաղին մեկնելէն քիչ մը առաջ, իւր վերջին հրաժեշտի ողջոյնը տալու համար իւր սիրելի ամուսնոյն, կոչել տուաւ մի պատկերահան, սենեկին ու դագաղին լուսանկարներն առնելու համար, որոյ գործողութիւններն կատարուելէ անմիջապէս յետոյ դագաղը ճամբայ ելած էր ժամը ճիշդ 11ը 20 անցած:

Քիչ յետոյ թափօրը կը հասնէր Ս. Պօղոսի եկեղեցին, որ շրջապատուած էր անթիւ ժողովրդեան մը բազմութեամբ: Դագաղն եկեղեցւոյն ներսը տարուեցաւ, որոյ վրայ պաշտօն սկսաւ կատարուիլ երգեցներու կողմանէ: Եկեղեցին սեւերով պատած էր, որոյ պատերուն վրայ գրուած կար այլ եւ այլ բաներ, ինչպէս նաեւ հանգուցելոյն ծննդեան օրն ու մահուան թիւը: Մասնաւոր ճաշակաւ զարդարեալ էր նաեւ այն աթոռն որոյ տէրն էր եղած հանգուցեալն Հէնտրիքս:

Եկեղեցւոյ մէջ ներկայ էին 900 անձեր, թէեւ 1000 անձի համար տեղ պատրաստուած էր, կարգադրութեամբ հսկող յանձնախմբին:

Մեռելի կարգ ու պաշտօնն վերջանալէ յետոյ Հ. Ծէնքըս եկեղեցւոյն հովիւը երկայն դամբանական մը խօսեցաւ հանգուցելոյն դագաղին վրայ, յորում նկարագրեց Հէնտրիքսի անցեալն, իւր օրինակելի մանկութիւնն, երիտասարդութիւնն ու քաղաքական ազգօգուտ կեանքն:

Կէսօրէն քիչ մը վերջ թափօրն նորէն կազմուեցաւ ու քալել սկսաւ դէպ ի Քրաուն Հիլ: Մեռելաքարշ կառքին լծուած էին վեց սեւ ձիեր, որոց վրայ նետուած կային սեւ ծածկոցներ: Թափօրը բաժնուած էր չորս մեծ կարգերու, որոց մէջ տեղէն կը քալէր դագաղի կառքն շրջապատեալ զինուորներէ, որոց հրացաններն դէպ ի վար ուղղուած: Դագաղին վրայ դրուած կային ծաղկի փունջեր, ու հոն կը ծածանէին աստղալից դրօշներ սեւի մէջ առնուած: Աւելորդ է ըսել թէ այն պատուհաններն ու տանց տանիքներն որոց առջեւէն կ'անցնէր թափօրն, մարդերով լեցուած էին: Առաջին բաժանումն (թափօրին) կը կազմուէր ոստիկաններէ, զօրքերէ և այլ պաշտօնեաներէ. երկրորդին մէջ կը քալէին Տիկին Հէնտրիքսի և իւր եղբօր Պ. Մորկանի կառքերն, որոց կը հետեւէին նախկին Նախագահ Պ. Հէյզս, Ծերակոյտի և նախարարաց անդամներն, քաղաքապետն յատուկ գումարտակով մը, Ծերակոյտի հին անդամներ և այլ շատ մը պաշտօնեաներ. երրորդ բաժանումն [illegible]ներով բազկացեալ էր: Չորրորդ բաժանման մէջ կը տեսնուէին այլ եւ այլ գրասենեկաց պաշտօնեաներն, ընկերութիւններն իրենց գործիքներով, որք սեւերու մէջ փաթթեալ էին: Սոցա ամենուն կը հետեւէր անհուն ժողովուրդն, որոյ մեծ մասն եկած էր շրջակայ և հեռաւոր քաղաքներէ ի տես դեր-նախագահի թաղման: Այսպէս թափօրն, որոյ նուագածու խմբերն ազգային տխուր եղանակներ կ'նուագէին, մէկ մղոնի չափ ճանբայ քալելէ յետոյ կը հասնէր գերեզմանատեղին, ուր կը ննջէր նաեւ հանգուցելոյն մի միակ զաւակն, որ մեռած էր երեք տարեկան հասակին մէջ:

Շատ չանցած Հէնտրիքսի մարմինն ամփոփուած էր գերեզմանին մէջ...: Հանգուցելոյն տիկինն այցելելով իւր զաւկին գերեզմանն ու վերջի մնաս բարով մ'ալ նուիրելով իւր հանգուցեալ էրկան, վերադարձաւ ի տուն:

Թովմաս Հէնտրիքս Միացեալ Նահանգաց հինգերորդ դեր Նախագահն է որ կը մեռնի իւր պաշտօնավարութեան մէջ. Էլպրիճ Կէրի և Ճօրճ Քլինթըն մեռան իրենց դեր նախագահութեանց մէջ Նախագահ Ճէյմս Մէտըսընի ատեն. Վիլիըմ Ռ. Քինկ մեռաւ այսպէս 1852ին. և Հէնրի Վիլըրն կնքեց նմանապէս իւր մահկանացուն Կրանդի նախագահութեան ատեն, և Թովմաս Հէնտրիքս որ կը մեռնի այսօր իւր դեր-նախագահութեան մէջ 38 տարիներ քաղաքական կենաց մէջ երեւելի պաշտօններ վարելէ յետոյ:

Հանգուցեալ դեր Նախագահն երկրին ժողովրդեան քաջածանօթ անձնաւորութիւններէն մին էր. 1851ին երբ Հէնտրիքս անդամ էր երեսփոխանական ժողովոյ, Ճէյմս Ճ. Պլէյն (անցեալ Նախագահին ատեն ընտրութեան հանրապետական ընտրելին) Փէնսիլվանիայի մէջ դպրոցի մը դասատու էր տակաւին, Կրանդ զօրավար, Միացեալ Նահանգաց մեծ դիւցազնը, աննշան պաշտօնեայ մ'էր կանոնաւոր բանակին մէջ. Աբրահամ Լինքըլն որոյ ածականն իւր անուան մէջն է արդէն՝ դեռ նոր ճանչուած է իւր նահանգին մէջ, իսկ Կրովէր Քլիվլընտ, այժեան Նախագահն, տասն և չորս ամեայ երիտասարդ մը, տակաւին պաշտօնեայ ի Ֆէյէթ մի խանութի մէջ:

Հէնտրիքս ծնած է 1819 սեպտ. 9ին Օհայի Շէլպիվիլի մօտ. իւր հայր քիչ շատ ծանօթ մի անձ էր այն ատեններն իւր նահանգի ժողովրդին: 1837ին հանգուցեալն Հանօվըր Քօլէճ վարժարանը մտաւ ուր չորս տարի ուսանելէ յետոյ ընթացքն աւարտեց, որմէ յետոյ օրէնսգիտութիւն ուսաւ, որոյ մէջ ըրած առաջդիմութիւններն կ'ապացուցանէին թէ Թովմաս մեծ անձ մը պիտի լինէր ապագային: 1848ին Հէնտրիքս ամուսնացաւ օրիորդ Էլիզա Ս. Մորկընի հետ, որմէ երեք տարի վերջ մտաւ քաղաքական կենաց մէջ: 1848ին երբ Հէնտրիքս 28 տարեկան էր տակաւին, անդամ ընտրուեցաւ Ինտիանայի մի ժողովոյն, ուր մի քանի տարի պաշտօն վարելէ վերջ, երեսփոխան ընտրուեցաւ: Մինչեւ 1868 Պ. Հէնտրիքս քաղաքապետ եղաւ Ինտիանայի, նմանապէս վարեց շատ մը պաշտօններ, ինչպէս դատաւոր, երեսփոխան, Ծերակոյտի անդամ եւն. եւն: 1868ին Հանգուցեալն քիչ մնացեր էր որ Դեմոկրատականաց նախագահական Բ. ընտրելին լինէր, բայց մի քանի քուէ պակաս առած ըլլալուն անյաջող եղաւ այն տարին: 76ի ընտրութեան մէջ Հէնտրիքս Ռամկավարականաց Բ. ընտրելին էր, սակայն անյաջող եղաւ նորէն. մինչեւ ցարդ կան շատեր որք կը վկայեն եղեր թէ 76ի ընտրութեան ատեն Ռամկավարականք ձեռք պիտի ձգէին կառավարութեան ղեկն, եթէ Հէյսի կուսակիցներն (այսինքն Հանրապետականք) խարդախութիւններ չի մտցնէին քուէներուն մէջ:

Վերջապէս Հէնտրիքս 83ին (Եւրոպայէն վերադարձած ատեն) վերջին ընտրութեան մէջ յաջողեցաւ լինիլ նախագահական դեր-ընտրելի ռամկավարականաց խմբին և աւելորդ է ըսել թէ յաջող եղաւ այս վերջին ընտրութեան մէջ: Շատ մը լրագիրներ կը հաւատեն թէ Հէնտրիքս յառաջիկայ ընտրութեան մէջ նախագահական առաջին ընտրելի պիտի լինէր, եթէ մահն չի գար կտրել նորա կենաց թելն ժամանակէն առաջ:

Հէնտրիքսի մեռած օրէն մինչեւ ցայսօր ամերիկեան լրագիրք մանրամասնաբար նկարագրեցին նորա կենսագրութիւն և ծառայութիւններ որք կրնան նշանաւոր տեղ մը բռնել Միութեան Աշխարհի պատմութեան մէջ, սակայն մանրամասնութեան երթալ աւելորդ է մեզ համար:

Ինտիանապոլսոյ մէջ կազմեալ յանձնաժողովն, որ հանգանակութիւն բացած էր Հէնտրիքսի ի յիշատակ արձան մը կանգնելու համար, մինչեւ ցայսօր հանգանակած է մի պատկառելի գումար: Նոյն քաղաքի տարածեալ թերթերէն մին ալ ամեն կերպով կ'աշխատի նոյն հանգանակութեան գործն յառաջ մղել:

Հ. ԷԿԻՆԵԱՆ

29 Նոյմ.

ԿԱՂԱՆԴԻ ՆՈՒԷՐՆԵՐ

Ժ. ԹԱԼԼԷՐՍ ԵՒ ԸՆԿ.
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՉԻՆԱԿԱՆ ԱՊՐԱՆԱՑ
Թիւնէլի մօտ, Բէրա, Թիւ 1

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ
ԾՆՈՒՆԴԻ ԵՒ ԿԱՂԱՆԴԻ ԱՌԹԻՒ

Չինական և Ճափոնական ապրանաց ահագին մթերք, թէ՛ մեծ և թէ՛ պզտիկ.— Ձրիս առարկաներ ԿԱՂԱՆԴՉԷՔԻ համար, որք Եւրոպիոյ լաւագոյն գործարաններէն արտադրեալ են.—Մեծ մթերք ամեն տեսակ ՊԼԷՊԼԷՆներու.— Էփէժէնեներու զարդեր, ծաղիկներ և սեղաններ:

ԽԻՍՏ ԱԺԱՆ ԳՆԵՐ

Նոյն վաճառատունն ունի նաեւ սքանչելի թէյ:

ԱԶԳ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՍԵՆԵԱԿ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Յառեւտրական Սենեակն արձանագրեալ Պ. Պ. վաճառականներէն և սեղանաւորներէն կը խնդրէ որ բարեհաճին ներկայանալ յԸնդհանուր ժողով՝ որ պիտի գումարի յառաջիկայ ուրբաթ, 27 դեկտեմբեր, յԱռեւտրական Սենեկին որ ի Ղալաթիա, Մէհմէտ Ալի փաշա խան Թիւ 11, վասն ընտրութեան ընտրողաց՝ որք պիտի ընտրեն յիշեալ Սենեկէն հրաժարեալ անդամոց յաջորդներն, ըստ իւր կանոնադրութեան:

Ներկայ ազդս պէտք է նկատել իբրեւ հրաւիրագիր:

21 դեկտ. 1885 Ղալաթիա

3—3

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ

Էվգաֆը Հիւմայուն վարիտաթը ումումիյէ խարէսի մահլուլաթ շիւպէսինտէ պէհէր կիւն միւզայիտէլէրի իճրա օլունմագտա օլան աթիւյզզիքր մահլուլաթըն մուայեէն օլան 4 հաֆթա միւտտէթի իլանընտան ցինճի հաֆթասը օլան իշպու 1301 սէնէսի քեանունը էվվէլին 23ինճի բազար էրթէսի կիւնինտէն իթիպարէն 1 հաֆթա զարֆընտա թալիպ օլանլարըն գըյմէթը մուխամմինէյէսինին էօշրինէ միւսավի թէէմին աղչէսի իլէ պէրապէր խարէսի մէզքիւրէյէ միւրաճաաթ իթմէլէրի լիւզիւմ կէլէճէյի ցինճի տէֆա օլարագ իլան օլունուր:

· 7500 · 10 · 8 · —Թօփխանէտէ Ճիհանկիր մահալլէսինտէ Եէնի չէշմէ սօգաղընտա Թէրպիյէն 76 մէթրօ արսատէ 3 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 30 մէթրօ 1 գըթա պաղչէ յի միւշթէմիլ ախշապ 1 պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի:

· 1250 · 4 · —Չէնկէլ գարյէսինտէ Ֆըրուն սօգաղընտա Թէրպիյէն 38 մէթրօ արսատէ չէհրի 50 ղրշ. քիրալը ախշապ 1 պապ պէրպէր տիւքքեանը կէտիկինին բուչ հիսսէսի:

· 3000 · 26 · — Պէյօղլունտա Շէյխլէր հարէմ Հիւսէյին աղա մահալլէսինտէ Զալըգէճի սօգաղընտա Թէրպիյէն 150 մէթրօ 1 գըթա մէնզիլ արսասը:

· 4166 · 109 · —Իւսկիւտարտա Սէլման աղա մահալլէսինտէ Գարաճա Ահմէտ ճատտէսինտէ Թէրպիյէն 21 մէթրօ արսատէ չէհրի 200 քիրալը 1 պապ գասապ տիւքքեանը կէտիկինին 120 սէհիմտէն 20 սէհիմ հիսսէսի իլէ դահէրինտէ 21 մէթրօ իւրվէլի մահալլին քէզալիք իթիպարը մէզքիւր 20 հիսսէսի:

· 4000 · 7 · 5 · —Ագսէրայտա Մուրատ բաշա մահալլէսինտէ Թօրգաթու ճատտէսինտէ Թէրպիյէն 40 մէթրօ արսատէ չէհրի 150 ղրշ. քիրալը 1 պապ ախօր վէ 1 պապ արբաճը տիւքքեանլէրինին 5 հիսսէտէն 1 հիսսէսի:

· 3334 · 24 · —Մահմուտ բաշատա Տայէ խաթուն մահալլէսինտէ Վալիտէ խանընտա Քիւչիւք Եէնի խանտա իւսթ գաթտա չէհրի 100 ղրշ. քիրայա միւթէհամմիլ 1 պապ օտանըն սիւլիւս հիսսէսի:

· 8000 · 43 · 41 · —Թաթավլատա Սանտալճը վէ Եամանտի սօգաղլարընտա Թէրպիյէն 114 մէթրօ արսատէ 5 օտա վէ իքի սուֆա վէ 1 գույույը միւշթէմիլ չէհրի 100 ղրշ. քիրալը մուգատտէմա 1 վէ էլէքլի 2 պապ ախշապ մէնզիլ:

· 5000 · 9 · —Քիւչիւք բազարտա Խէվաճէ Խայրէտտին մահալլէսինտէ Մէքթէպ սօգաղընտա Թէրպիյէն 76 մէթրօ արսատէ 3 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 31 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ 1 պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի:

1500 · 103 · —Սարը կիւզէլտէ Զէյրէքճէ Քէմալէտտին մահալլէսինտէ Գըզ Թաշը ճատտէսինտէ Թէրպիյէն 15 մէթրօ արսատէ չէհրի 40 ղրշ. քիրալը ախշապ 1 պապ աթթար տիւքքեանընըն նըսֆ հիսսէսի:

· 20000 · 00 · —Գարանը տագիտէ Եավուզ Սինան մահալլէսինտէ Ախօր սօգաղընտա 20 վէ Տէմիրճիլէր ճատտէսինտէ 35 վէ 37 վէ 39 վէ 41 նումէրօլար իլէ մուրագգամ պէրմուճիպը խարիթա 291 ղրրա 1 գըթա արսա:

· 6000 · 5 միւքէրրէր · —Գասըմ փարյէսինտէ Օսման աղա մահալլէսինտէ Հասըրճըզատէ սօգաղընտա Թէրպիյէն 1416 մէթրօ 1 գըթա պաղչէնին նըսֆ հիսսէսի:

· 6000 · 8 · —Լանկատա Քեաթիպ Գասըմ մահալլէսինտէ Սու Թէրազիսի սօգաղընտա Թէրպիյէն 76 մէթրօ 1 գըթա մէնզիլ արսասը:

· 15000 · 153 ճէտիտ · — Իւսկիւտարտա Խէվաճէ Հիւսնիւ խաթուն մահալլէսինտէ Բաշա-Լիմանը ճատտէսինտէ Թէրպիյէն 190 մէթրօ արսատէ 4 օտա վէ 1 սուֆա վէ 1 գույու վէ 76 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ չէհրի 100 ղրշ. քիրալը ախշապ 1 պապ մէնզիլ:

· 5000 · 17 · —Չարշըյի քէպիրտէ Եօրկանճըլար իչինտէ Եէշիլ տիրէք սօգաղընտա Թէրպիյէն 9 մէթրօ արսատէ չէհրի 50 ղրշ. քիրալը քեարկիր 1 պապ եօրղանճը տիւքքեանընըն միւլք մա կէտիք սիւլիւսի:

· 7000 · 3 միւքէրրէր · խարիթա 19 · —Ֆաթիհտէ Խարաճճը Միւհէտտին մահալլէսինտէ Թէթէմմէլէր ճատտէսինտէ Թէրպիյէն 45 մէթրօ արսատէ 3 օտա վէ 1 սուֆա վէ 76 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ 1 պապ մէնզիլ:

· 16668 · 11 · — Պէյօղլունտա Ասմալը մէսճիտ մահալլէսինտէ Թէփէ պաշը սօգաղընտա Թէրպիյէն 22 մէթրօ արսատէ չէհրի 250 ղրշ. քիրալը վէ արգա ճիհէթինտէ 38 մէթրօ 1 գըթա արսայը միւշթէմիլ 1 պապ գուճնը վէ 1 պապ ճամճը տիւքքեանլէրինին 3 հիսսէտէն 1 հիսսէսի:

· 7500 · 3 միւքէրրէր · 19 խարիթա · —Ֆաթիհտէ Խարաճճը Միւհէտտին մահալլէսինտէ Թէթէմմէլէր ճատտէսինտէ Թէրպիյէն 38 մէթրօ արսատէ 3 օտա վէ 1 սուֆա վէ 76 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ 1 պապ մէնզիլ:

(*) Թէեւ Պէշիքթաշցիք կը զարմանան երբ Ձեր Արեւելքի կը տեսնեն թէ մենք հայերս Եւրոպացիներու պէս լրագիրներ ունինք Ինտէբէնտանսէն, Բոսֆորէօշէն մեծ գիրքով և ամեն օր հրատարակուող, որոց ետեւի կողմը Եւրոպական տառերով ծանուցմունք ալ կը գտնուին:

(1) Ճիւմլէլէրին պաշլարընտաքի հիգամա պուլունան րագգամլար մահլուլաթըն նիւմէրօլարընը, իքինճի հիգամաքիլէր գըյմէթը մուխամմինէլէրի, վէ իւչիւնճիւ հիգամաքիլէր պէտէլը միւգաթաալարընը իֆատէ էտէր:

ԻԼԱՆ

ԽԱՋԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Էրզագ անպարընա ալընաճագ քէլլէ չէքէրլինին միւնագասասընա իշպու քեանունը էվվէլը բուլմինին եիրմի սէքիզինճի ճումա էրթէսի պաշլանաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզքիւրտէ Խազինէի Խասսայի Շահանէյէ պուլունմալարը իլան օլունուր։

24 Քեանունը էվվէլ 301

2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Նիզամիյէ սէպզէ գօմիսիօնը իչուն միւպայեա օլունաճագ օլան ալթմըշ պին գըյէ մարսիլիա փալմաթեզլինին պէհէր գըյէսի ճէտուէլ օթուզ իքի փարայա թալիպի եօհտէսինտէ օլուպ իշպու քեանունը էվվէլը բուլմինին եիրմի սէքիզինճի ճումա իրթէսի կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկլինտէն վէ օթուզընճը փազար իրթէսի կիւնի տախի թէքարրիւր իտէն ֆիյաթընտան եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ իտիլէճէկլինտէն իթայա թալիպ օլանլարըն լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

24 քեանունի էվվէլ 1885

2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ չաիր ամպարը իչուն միւպայեա օլունմագ իւզրէ իւչ միլիոն գըյէյի ճէտուէլ արփա մէվգըյի միւնագասայա գօնուլմուշ վէ իշպու քեանունի սանիի բուլմինին պիրինճի չարշէնպէհ կիւնի գարարը գաթիսինին իթասը վէ իքինճի փէնչշէնպէհ կիւնի տախի թէքարրիւր իտէն ֆիյաթընտան եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլի մուգարրէր պուլունմուշ օլտուղընտան իթայա թալիպ օլան վէ չէրայիթինի անլամագ իսթէյէնլէրին լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

24 Քեանունի էվվէլ 1885

2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Նիզամիյէ թահնիյէ փասրէսի իչուն միւպայեասը մէվգըյի միւնագասայա գօնուլան իւչ միլիոն գըյէյի ճէտուէլ իւչյիւնճիւ նիւմէրօ իսթանպօլ տագիգինին չէրայիթը մուգարրէրէսինէ թէվֆիգէն պէհէր գըյէսի ճէտուէլ էլլի իքի փարայա թալիպի եօհտէսինտէ օլուպ իշպու քեանունի էվվէլը բուլմինին եիրմի ալթընճը փէնչշէնպէհ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկլինտէն վէ եիրմի սէքիզինճի ճումա իրթէսի կիւնի տախի թէքարրիւր իտէն ֆիյաթընտան եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ իտիլէճէկլինտէն իթայա թալիպ օլանլարըն մագամը սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

23 քեանունի էվվէլ 1885

3—3

ՈՒԼՆԻԱ ԿԱՄ ԶԷՅԹՈՒՆ

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՄԻԱՆ Ի ԿԻԼԻԿԻԱ

ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Տեղական, Կենցաղական, Բանասիրական և Լեզուաբանական

Ցանկալիս կը ծանուցուի սպասուածն ազգայնոց թէ՝ խորին ուշադրութեամբ ընթեռնլի այն ընտիր գրքին որ ինչպէս յայտնի է վերնագրէն՝ Կիլիկիոյ անուանի Զէյթուն գիւղաքաղաքի պատմական և բանասիրական նկարագրութիւնն գրած է՝ սակաւաթիւ օրինակներ միայն մնացած լինելով կը վաճառի գրավաճառաց և կամուրջի գլուխը ջրավաճառաց քով։

Կաղանդի արժան նուիրատուութեան ընտրելագոյն գիրք մ'է։

Այս առթիւ՝ գրքի փոխարէն հեռաւոր և մերձաւոր տեղերէ Հեղինակին պարտք մնացողներէ կը խնդրուի շուտ վճարել։

Հեղինակին հասցէն հետեւեալն է․

«Յ. Յ. Ալլահվէրտեան» Կ. Պոլիս, Վալիտէ խան, Ձ։

ԲԱԳԱՐԱՏ Ա. ԱՐԹԻՆՈՖ

Առաջին կարգի վկայեալ փաստաբան կ'ընկերակցի այս անգամ քաղաքիս պատուաւոր փաստաբաններէն Քոզմի Քիւշանճեան էֆէնտիի հետ, և այս առթիւ կը յայտնէ թէ պատրաստ է ստանձնել, որպէս յառաջագոյն, այլ և այլ դատեր՝ վարելի կառավարական ատեանից և հիւպատոսական դատարանաց առջեւ։—Աղքատաց մասնաւոր դիւրութիւններ կ'ընծայուին։

Ղալաթա, Քիւրէքճիլէր փողոց, Քիւչիւք Նեմ-խան, Թիւ 4։

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ

ՀԱՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՃՈԽԱՑԵԱԼ ԿԱՐԵՒՈՐ ՅԱՒԵԼՈՒԱԾՈՎՔ

Ի պէտս Ազգային Վարժարանաց

Թ. Ն. ՏԻՒՔՋԵՆՃԵԱՆԷ

ԱԶԴ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել Պոլսոյ ազնիւ հասարակութեան թէ այս մայրաքաղաքին մէջ կը շինուին եւ կը ծախուին յայտ դէշ տեսակ եւ սուտ վառարաններ, որք իմ Գործարանիս ԽԱՐԴԱԽԵԱԼ նշանը կը կրեն և իմ ՀՌՉԱԿԵԱԼ վառարանաց կեղծերն են։

Ուստի պարտ անձին կը համարիմ ծանուցանել հասարակութեան թէ Թուրքիոյ համար իմ ՄԻԱԿ ներկայացուցիչս է

ՀԷՅՆՐԻԽ ԼԱՆԺ

—24, Բերչէմպէ Պազար, 24—

—32 Մահմուտիէ ճատտէ 32—

ՂԱԼԱԹԻԱ

Որ արտօնեալ է ըստ օրինաց տրամադրութեան դատ բանալ յիշեալ անձանց դէմ։

Ռ. ԿԷՊԻԻՐԹ

VII,— Kaiserstrasse No 71

ԱՅԵՐԻ ՉԷՐՐԻ ՓԷՔԹՈՐԱԼՆ

Այէրի Չէրրի Փէքթորալն արագապէս կը բուժէ հարբուխները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փողացաւը, թոքբորբուսն հազագի, թոքբորբուսն շնչափողի, շնչարգելութիւն եւն։

Այս դեղը հրաշալի կերպիւ կը զօրացնէ տկար թոքերը, կը հանդարտեցնէ թոքային գրգռումները, և կապուտ հազի և յառաջացեալ թոքախտի համար միակ դարմանն է, որ հզօրապէս կ'օփոփէ ու կը կազդուրէ։

Այէրի Չէրրի Փէքթորալն՝ որ այնքան մեծ համբաւ ստացած է իբրեւ ամենէն հզօրագոյն դարմանն զոր գիտութիւնն ի լոյս ընծայեց, շնորհիւ նորա կոկորդի և թոքային տկարութեանց վերայ ունեցած ուժգին և միօրինակ նուաճող ազդեցութեամբն է, որով միանգամայն իւր առաքինութեանց ջատագովը և պաշտպանը կը հանդիսանայ։

Չկայ դեղ մի որ կրնայ այնքան կարեւոր լինել հիւանդին քան զայս, և կամ աւելի արժանիք ունենայ նորա կատարեալ վստահութիւնը գրաւելու։

Չէրրի Փէքթորալն ընտանեկան գործածութեան համար եղած ուրիշ դեղերէ գերազանցն է և համեղ, քանզի շատ հաճելի լինելով փոքր տղայք շատ դիւրաւ կ'առնուն։ Կեդրոնատեղին է Ս. Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐԱՑ ԱՄԷՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆ, ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։

Նաեւ կը ծախուի քաղաքիս մէջ այլ և այլ դեղագործաց քով։

ՆԻՒԲՕՍԻՏ, ԴԵՂԹԱՓ ԸՆԴԴԷՄ ԾԽԱԽՈՏԻ

Ա. ՑԷՆՏԻՒԵԱՆ

ՓՈՐԱԳՐԻՉ ՈՒ ՎԻՄԱԳՐԻՉ

Պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան թէ վաճառականական փոխանակագրեր, Այցետոմսեր թէ՛ վիմագրութիւն և թէ՛ փորագրութիւն ամենագեղեցիկ և դիւրամատչելի գնով շինելու պատրաստ է։

Փափաքողք պէտք է դիմեն Կոստանդնուպոլիս, Պապը Ալի ճատտէսի Թիւ 25 Ա. Ցէնտիւեանի Փորագրատունը և վիմագրատունը։

ՔԷՄԲՐԻԽԻ ՄՍԵՂԷՆ ԲԷԲԴՈՆ

ՈՒՏԵՍՏ ՀԻՒԱՆԴԱՑ ԵՒ ԱՊԱՔԻՆՈՂԱՑ ՀԱՄԱՐ

Ախորժելի համ և հոտ ունի, դիւրաւ կը լուծուի և մանաւանդ ամենազօրաւոր դարման է ստամոքսի տկարութեանց ներքուող հիւանդաց համար։

ՊԱՏԻՒՈՅ ՎԿԱՅԱԳԻՐ՝ Ոսկեայ մետալ 1885 ի Անվէրսայի համաշխարհային Ցուցահանդէսին մէջ։

Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանները

Բերա, Բրիտանական դեղարան   Պոլիս, Վ. Ծաննիի դեղարան
» Ֆրանսական »   » Քիւչիւքեան եղբ. »

ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԵՒ ԱՐՀԵՍՏԻՑ ՀԱՄԱՐ

ՍԻՆԿԻՐ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԵՒ ԼԱՒԱԳՈՅՆ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐԸ

ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ ՄԻԱՅՆ

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐԸ

THE SINGER MFG. CO. N.Y. TRADE MARK

Ղալաթիա, Կլավանի խան, 2
Պոլիս, Մահմուտ փաշա, 90
Բերա, Մեծ փողոց, 208

Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ համար
Կ. ՆԻԷՏԼԻՆԿԵՐ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Ամէն ճշմարիտ մեքենայ կը կրէ թեւին վրայ Singer Manufacturing Company և վրան՝ Գործարանին նշանը։

ՁՐԻ ԱՇԽԵՐՏՈՒԹԻՒՆ.—ՉԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐ

ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆ

ԽԱՐԻՍԽ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԵԿԱՄՏԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Ի ՎԻԵՆՆԱ. Հաստատեալ 1858ին

1883 Դեկտեմբեր 31ին երաշխաւորեալ հասոյթն էր 80,711,893·45 Ֆրանք։

Ապահովագրել տուող անձինք մահուան պարագային մէջ տարեկան բաժիններէն % 25 շահ կ'ընեն։

Ապահովագրել տուող անձինք կենաց պարագային մէջ ապահովագրեալ դրամագլուխներէն մինչեւ 41 1/2 % շահ կ'ընեն։

ԽԱՐԻՍԽ ընկերութեան կատարած գլխաւոր գործողութիւնք են․

Ա. Ապահովագրութիւն մահուան պարագային մէջ։ Օրինակ․

35 տարեկան անձ մը 286 Ֆրանքի տարեկան բաժին մը կը վճարէ իւր ժառանգորդաց ապահովելու համար 10,000 Ֆրանքի դրամագլուխ մը, վճարելի իւր մահուանէն յետոյ և որ իրեն իրաւունք կուտայ շահուց մասնակցիլ իւր ապրած միջոցին։

Բ. Ապահովագրութիւն կենաց պարագային մէջ (Օժիտք)։ Օրինակ․

Մէկ տարեկան եղած միջոցին ապահովագրեալ տղայ մը քսան տարի յետոյ 10,000 Ֆրանքի դրամագլուխ մը պիտի ստանայ․ ասկէ զատ, պիտի մասնակցի Ընկերութեան 85 % շահուց՝ 298·30 Ֆրանք տարեկան բաժնոյն փոխարէն։

Վերջամեայ վճարելի կրկին ապահովութեան բաժինն է տարին 116·19 Ֆրանք։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր ներկայացուցիչ
ՄՈՐԻՍ ՊԵՐՔԶԻ

Գրասենեակք, Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, Թիւ 29, Գերմանական Թղթատան վրայ․

Ընկերութեան սեղանաւորն է Ս. ԱՏԼԵՐ

ՁՐԻ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ ԱՄԷՆ ԼԵԶՈՒԱՒ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ մէջ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լէանտօ	4,500
Ընճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարտօլին	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պորօտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Դէյրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գայիքօ	2,500	Օդրանդօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օտտօ	2,000
Գաթօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գօմօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բաստէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Քիդօ	2,800
Էրգօ	2,600	Ռիալթօ	4,400
Էրատօ	2,600	Ռինալտօ	3,200
Ֆալքօ	800	Ռօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Ռօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Ռօմէօ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիթանօ	2,200	Սաբֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօտիօ	2,200	Սօրէնդօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմպէրդ	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիսօ	2,300	Թօրանդօ	3,600
Քէլսօ	2,000	Եէտօ	1600
Քօլփինօ	2,200	Զէպրա	3,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	41,0

Ռինալտօ շոգենաւը, նաւապետ Նիւմէն, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն ասա հասաւ։

Թօլէտօ շոգենաւը, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ Պոլիս գալու համար։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւնները կ'ընծայուին

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք.
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա

514

ԴԵՂԱՐԱՆ ՆՈՐՄԱԼ

ՀԱՄԲԻԿ ԷՄԻՐՋԷԵԱՆ

ՍՈՒԼԹԱՆ ՄԱՀՄՈՒՏԻ

ԴԱՄԲԱՐԱՆԻՆ ՃԻՇԴ ԴԷՄԸ

Տօքթէօր Կրէկուառ որ 15 տարիներէ ի վեր Բարիզի հիւանդանոցաց մէջ իւր բժշկական արհեստը խիստ ճարտարութեամբ ի գործ դնելէ յետոյ ի Պոլիս հաստատուած է, ամէն տեսակ հիւանդներ կ'ընդունի ամէն օր մինչեւ կէս օր, և կիրակի օրեր ՁՐԻ պիտի ընդունի կարօտ հիւանդները։

Տօքթէօր Ռօպէնսօն, մասնագէտ Ստամոքսի և Աղեաց հիւանդութեանց, ինչպէս նաեւ Միզային գործարանաց և Գաղղիական ախտի, պիտի ընդունի իրեն դիմող հիւանդները Չորեքշաբթի և Շաբաթ օրերը ժամը 7էն մինչեւ 9ը։

Հանրածանօթ և ճարտար ուրիշ բժիշկ մը պիտի ընդունի ՁՐԻԱԲԱՐ իրեն դիմող ամէն հիւանդներ ամէն օր ժամը 9 էն 11։

Յաճախորդք խիստ գոհ պիտի մնան թէ՛ վերոյիշեալ մեծանուն բժիշկներէն և թէ՛ Դեղարանէն, ուր կը գտնուին ո՛չ միայն Եւրոպայէն բերուած դեղեր և գործիքներ, այլ մեծ խնամով կը պատրաստուին բոլոր դեղերը։

Խիստ աժան գներ

ԲԱԲԱՑԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլի, Միջերկրականի և Օտեսայի մէջ

կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պըքս
Արարատ	2,500	Ռոճըրս
Արգատիա	2,500	Քրուիքշանք
Լագոնիա	2,500	Ռուիզ
Մասէտոնիա	3,500	Մարշ
Բուլկէրիա	2,800	Ֆօթըրգիլ

Մասէտոնիա շոգենաւն ընդհուպ պիտի ուղեւորի ի Լիվըրբուլ։

Բըլկէրիա շոգենաւն յունուար 2ին Պաթումէն ասա կուգայ և ի մօտոյ վերստին կը մեկնի ի Պաթում։

Արգատիա շոգենաւն յունուար 2ին Լիվըրբուլէն ասա կ'սպասուի։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԸՅԲ ԵՒ ԸՆԿ.
513 Գործակալք

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլի և Միջերկրականի մէջ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ֆանոբուս	4200	Օսայրիս	3000
Ֆէրոս	4000	Նէֆթիս	3000
Օսմանլի	4000	Բէրա	3000
Սեսոստրիս	3250	Ալլէմանտիք	1700
Թիպս	3250	Լոտիւս	800
Մակոոլա	3250	Օլինտա	800
Մարիօթիս	3250	Սեսիլ	700
Սֆինքս	3000		

Սֆինքս շոգենաւը, նաւապետ Քրուք, Լիվըրբուլէն ասա հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Թիպս շոգենաւը, նաւապետ Տըֆֆի, յունվար 9ին Լիվըրբուլէն ասա կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹԱԼ և ԸՆԿ.
Մէյտանճըգ փողոց,
Ուիթալ խան
ՃԷՄԶ ՄՈՍ և ԸՆԿ
515 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվըրբուլ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՑՆԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Բաթումի մէջ կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մէյրի, որ դեկտեմբեր 30ին Մարսիլիայէն և յունվար 6ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Արմէնի շոգենաւն այսօր կը մեկնի ի Մարսիլիա։

Ուղեւորի համար ամէն դիւրութիւն

Նաւողչէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈԹԷ ԸՂՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
514 Մոմհանէ փողոց, Թիւ 141

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք ամէն տասն օրը մ'անգամ կը բանին Լիվըրբուլի և Միջերկրականի մէջ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանիա	7,000	Մալթա	3,000
Ատլաս	3,000	Մորոքքօ	2,500
Ալեբբօ	3,000	Նանթ	2,500
Պոդնիա	4,600	Բավոնիա	5,000
Գալապրիա	2,500	Բալմիրա	3,000
Գրիմէա Քուին	1,200	Սէրվիա	7,800
Կեֆալոնիա	5,000	Սրդիա	4,600
Քաթալոնիա	4,700	Սարակոսա	3,000
Շերպուրկ	2,000	Սամարիա	3,000
Չէմերարա	2,500	Սայտոն	3,000
Կալլիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քետար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարաթոն	3,000		

Սարակոսա շոգենաւը, նաւապետ Բըղ, Լիվըրբուլէն ասա հասաւ և ի մօտոյ վերստին Լիվըրբուլ պիտի ուղեւորի Զմիւռնիոյ ճանբով։

Ստորագրեալն արտօնութիւն ունի ուղեւորներ և վաճառք ընդունիլ Նիւ-Եօրքի, Պոսթընի, կամ Ամերիկայի և Գանատայի ուրիշ և ուէ նաւահանգստի համար։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ
Գործակատար
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ
511 փաշա խան Ղալաթա

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվըրբուլի և Արեւելից մէջ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճէրիան	2500	Ֆավոնեան	3700
Ալզասիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Ընտալուզեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իպերիան	5500
Արապիան	3700	Իլլիրիան	5500
Գավալիրեան	6000	Իդալիան	5500
Գոլչիքեան	6000	Լեսպիան	2200
Քասթիլեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայփրեան	2000	Լիպեան	800
Տուրոյ	700	Օրրօթըվ	700
Էճիփշըն	3700	Բերսիան	3800
Ֆապիան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆալերնիան	3700	Վիրճինեան	6800

Ալճէրեան շոգենաւը, նաւապետ Լաւրանսոն, այսօր Լիվըրբուլէն ասա հասաւ։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Նէնի Միլլէթ խան, Ղալաթիա

Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվըրբուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնթէն.
Ջիպրալթար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վաչման և ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլլէրի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրօկօրտադօ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիթօլ և ընկ.
512

Պատասխանատու Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1885 Դեկտ. 1 Կիրակի օրէն սկսեալ մինչեւ Դեկտ. 31

(Բաց ի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերքէն կամուրջ եկող շոգենաւաց երթեւեկութեան ժամերը

Ժ. Վ. Թ.

2 30 Ռ. և Ա. Գավ. Ենիմ. Մեզարպ. Պէօյ. Թարապիա Ենիքէօյ (Ենիգիւղի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 32
3 30 Ենիք. Ըթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպ. (Արնավ. շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 20
(Ուրբաթ օրերը Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք. պիտի հանդիպի)
3 45 Ենիմ. Մեզարպ. Պէօյ. Թար. Ենիք. Ըթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ Հիսար Պէպ. (Պէպ. պիտի հաղորդակցի) 18
5 — Ենիմ. Մեզարպ. Պէօյ. Թար. Ենիք. Ըթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար. Պէպէք. Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. 34
6 15 Ենի. Մեզ. Պէօյ. Թար. Ենիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպ. Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշ. 20
7 — Ենիմ. Մեզարպ. Պէօյիւք. Թարապ. Պէյգօզ Բաշապ. Ենիք. Միրկ. Գանլըճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Չէնկ. Պէյլէր. Օրթաք. Գուզ. Պէշիք. Իւսկ. 25
8 15 Ա. և Ռ. Գավ. Ենիմ. Մեզարպ. Պէօյ. Թարապ. Ենիք. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպ. Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. (ուրբաթ օրերը Ըթէնիա պիտի հանդիպի) 32
10 — Մեզարպ. Պէօյ. Թարապ. Ենիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնավ. Օրթաք. Պէշիք. 28

Արնաւուտգիւղէն կամուրջ եկող շոգենաւաց ժամերը

2 30 Պէպ. Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք. 21
3 15 Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք. Գապ. 25
3 55 Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. (բացի ուրբաթէ) 4
4 30 Արնավ. Գուրու. Օրթ. Պէշիք. Գապ. 21
5 — Պէպ. Արնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիք. Գապաթ. 28
11 15 Հիսարէն ուղղակի կամուրջ 34

Անատոլեան եզերքէն կամուրջ եկող շոգենաւաց ժամերը

2 15 Վանիք. Չէնկլ. Պէյ. Գուզկ. Գապթ. 34
2 55 Պէյգ. Բաշպ. Ռ. Բ. Մահ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտիլլիի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 23
3 30 Գանտիլ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէրպ. Գուզկ. 28
4 15 Պէօյ. Թար. Պէյգօզ, Բաշապահճէ Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկ. Պէյ. Գուզկ. Պէշիք. 17
4 45 Գանտիլ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ. 23
8 45 Պէօյիւք. Թարապ. Պէյգ. Բաշապ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ. Իւսկիւտար 21
(Ուրբաթ օրերը Ռ. Բ. Մահ.)
10 20 Գանտիլլիէն ուղղակի կամուրջ 23
11 10 Վանիգեղէն ուղղակի կամուրջ 25

(Բաց ի կիրակի օրերէն) Կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

3 15 Պէշիք. Օրթաք. Գուր. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Ըթէն. Ենի. Թար. Պէօյ. Մեզարպ. Ենիմ. 34
4 15 Գապաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Ենիք. Բաշապ. Պէյգ. Թարապ. Պէօյ. Մեզ. Ենիմ. 25
5 30 Գապաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք. Ռ. Հիսար Պօյաճ. Էմիրկ. Ըթէն. Ենիք. Պէյգ. Թարապ. Պէօյիւք. Մեզր. Ենիմ. և Գավագներ 32
6 45 Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Արնվ. Գնտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Ենիք. Թարպ. Պէօյ. 21
8 30 Պէշիք. Օրթ. Արնավ. Պէպ. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարպ. Մեզար. Պէօյ. 28
10 40 Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ըթէն. Ենիքէօյ, Թարապիա, Պէօյի. Մեզար. Ենիմ. 18
11 10 Ենիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մեզարպ. Ենիմ. 32
11 30 Պէպ. Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ըթէն. Ենիք. 20

Կամուրջէն Արնաւուտգիւղ երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

3 25 Ուղղակի Պէպէք (բացի ուրբաթէ) 4
3 55 Ուղղակի Արնավուտքէօյ 21
4 25 Ուղղակի Պէպէք 28
10 20 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպ. Ռ. Հիսար (Վոսփոր եկող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 34
11 — Գապաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպ. Ռ. Հիսար Պօյաճըքէօյ 21
11 45 Պէշիք. Օրթ. Գուրու. Արնավ. Պէպ. 25
12 — Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. (ուրբաթ և շաբաթ օրերը Պէշիքթաշ) 31

Կամուրջէն Անատոլեան եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

4 15 Ուղղակի Գանտիլլի 23
4 30 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վանիք. Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Բաշապ. Պէյգ. Ենիմ. (Ուրբաթ օրերը Ռ. Բ. Մահ.) 20
9 25 Պէշիքթաշ, Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտիլ. (Գավագներ գացող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 23
10 15 Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլ. Ռ. Բ. Մահ. Բաշապ. Պէյգ. Թար. Մեզ. Գավ. 17
10 20 Պէշիք. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վան. 25
11 10 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Բաշապ. Պէյգ. 23
11 40 Գապթ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. 28

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
——	6 30 Պէշիք	——	8 15
2 15	7 —	——	8 45
3 —	8 15 Պէշիք	2 45	9 15 Պէշիք.
3 30	9 —	3 20	9 50
3 45	9 30	3 50	10 15 Պէշիք
4 —	10 — Պէշիք	4 20	10 40 Գզ. *
4 30	10 25	4 50 Պէշիք	11 5
5 5	10 50 Գզ	5 20	11 25
5 15	10 55	5 50	11 50
5 30	11 25	6 15 Պէշիք	12 5
5 35	11 40 *	7 —	12 5 Պշ Գզ*
6 —	12 5		

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
——	7 —	——	7 —
——	8 10 Պէշիք	2 25	8 15
2 30	8 45	2 55	9 — Պէշիք
3 —	9 30	3 25	9 35
3 30	9 55 Պէշիք	3 55	10 — Պէշիք
4 —	10 25	4 45	10 35
4 45	11 —	5 25	11 15
5 30	11 35	6 10	11 50
6 15 Պէշիք	12 5		12 5
——			

* Այս երթեւեկութիւնք հրէից տօներուն եւ ուրբաթ օրերը չպիտի կատարուին։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

3 30 Հարէմէն Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
5 — » »
11 20 » » (կիրակի օրեր ժ. 11 ին)
3 — կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 30 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ
11 5 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կիրակի օրերը ժմ. 10 45 ին)։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ

ԵՒ

ԳԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
5 15 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 10 » Գապաթաշ

4 15 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 45 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 25 Գապաթաշէն Իւսկիւտար

Ծան. — Օդը միգապատ եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։